

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: IX., Üllői-ut 1. szám.
 („Falu” Országos Földművelésügyi Szervezet).
 Telefon: Automata 878—73.
 Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
 Telefon: József 463—00.

FŐSZERKESZTŐ:
SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
 miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
 dasági előadások” című füzetekkel együtt:
 Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
 Negyedévre 2 P.

Budapest, 1930.

XI. évfolyam, 40. szám.

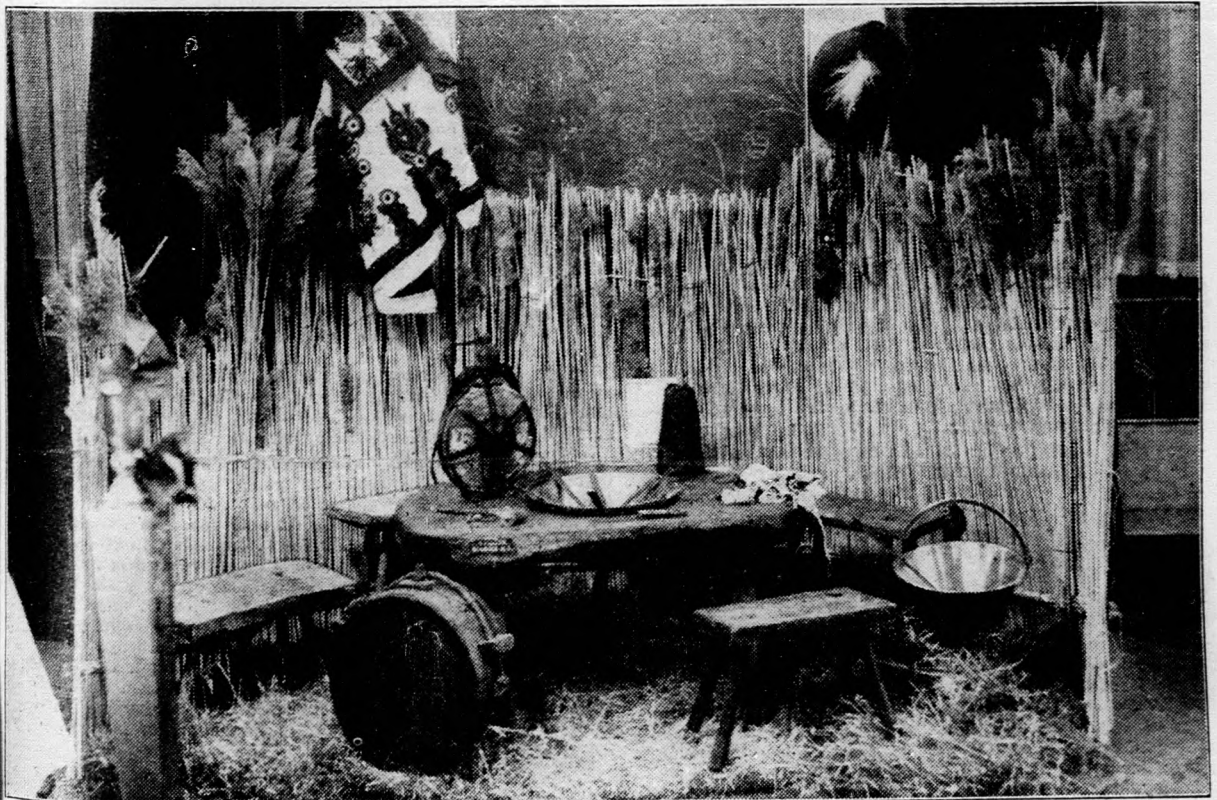
Vasárnap, október 5.

A szentgáli ünnep gyönyörű hitvallás volt a Kisgazdapárt mellett.

A szentgáli jubileumi ünnepség, melyre hetek óta lelkes odaadással készülődött a kisgazdatársadalom, szeptember hó 28-án, vasárnap zajlott le, külsőségeiben és belső tartalmában méltó módon a halhatatlan vezér, Nagyatádi Szabó István emlékéhez.

Az ünnepélyen résztvett Mayer János földművelésügyi miniszter, Pesthy Pál, az Egységespárt elnöke, Szabó Sándor, a Nagyatádi Szabó István Serlegetszövetség elnöke, Schandl Károly dr., az OKH alelnök-vezérigazgatója, Tankovits János, Udvardy János, Vértés Vilmos

István, Meskó Zoltán, Simon András, F. Szabó Géza, Patacsi Dénes, Éhn Kálmán dr., Csizmadia András, Csonotos Imre, Maday Gyula, Gálffy Dénes, Péntek Pál, Takáts Géza országgyűlési képviselők, Mészáros István felsőházi tag, Forgách Miklós, Szabó Gy. János volt nemzetgyűlési képviselők, Mohácsy Lajos dr. evangélikus esperes, Horváth Jenő, a Hangya aligazgatója, Zsóry Barnabás, a Kisbirtokosok Biztosító Intézete vezérigazgatója, továbbá a különböző agrárintézmények képviselői és az ország minden részéből Szentgálra érkezett gazzaküldöttségek.

Hortobágyi „terített” asztal,

mely egyik érdekessége volt a Budapesten nemrégiben megtartott az „Asztalterítés művészete” című kiállításnak.

A miniszter és kíséretének rendkívül lelkes fogadtatása után kezdetét vette a diszközgyűlés, melyen elsőnek Tankovits János üdvözölte a megjelenteket. Ezután Mayer János földmívelésügyi miniszter mondotta el ünnepi beszédét.

Mayer János beszéde.

— Bizonyos megilletődés vesz erőt rajtam — mondotta a miniszter — amidőn ugyanarról a szócékről szólok önökhez, amelyről husz évvel ezelőtt nagyatádi Szabó István pártunk programját kibírdette. Ez a program nem felforgató, nem rendbontó, nem is támadó, hanem inkább védekező jellegű volt, számolt az adott körülményekkel és beleilleszkedett a társadalmi és gazdasági rendbe. Nagyatádi Szabó István az 1910. évi országgyűlés megnyitása alkalmával a felirati vitánál vitatta meg a párt programját. Akkor mondotta azt, hogy nem sebeket ütni, hanem gyógyítani jöttünk ide. Pártunk parlamenti szereplésének és programunk reális alapjának köszönhetjük, hogy az 1920. évi nemzetgyűlési választáson többséget, az ezt követő 1922 és 1926-os országgyűlési választásoknál pedig abszolút többséget nyert a párt.

— Többször hallottunk, különösen a kiszegdatársadalom részéről olyan kijelentéseket, hogy sokkal előnyösebb volna a kiszegdatártnak, ha az ellenzéki padokról hirdető a maga igazát. Azok, akik ezt követelik, megfelelnek arról, hogy a követelés csak követelés maradjon, ha azonban a kormányban aktíve veszünk részt, mindig mindunkban áll azokat az intézkedéseket, amelyek az adott viszonyok között a nép érdekében végrehajtandók, megvalósítandók. Sohasem hirdettük azt, hogy eszathatatlank vagyunk. Nem toltuk fel magunkat vezérül. Mi nem kerestük azokat az állásokat, amelyeket betöltünk, minket közbizalom állított ide. Ha vannak, akik többet tudnak nálunk cselekedni, mi szívesen látjuk őket. Egyre azonban figyelmeztetem a falu népet: Nézzé meg jól azokat, akik pártvezéreknek tolják fel magukat. Bizalommal csak akkor legyenek irántuk, ha meg vannak győződve becsületességükről és jóhiszeműségükről.

— Nem ünnepelni jöttünk ide, mert hiszen kevés okunk van arra, hogy ünnepeljünk. Eljöttünk ide azért, hogy levonjuk a multnak tanulságát. Vizsgáljuk meg azt, hogy ez a kormány, amelyben mi is helyet foglalunk, amelynek működéséért felelősséget vállaltunk, milyen politikát folytat szociális, gazdasági és társadalmi téren. Megállapíthatjuk, hogy amióta aktív részt veszünk a kormányzásban, a kiszegdatársadalom érdekében sokkal több történt, mint az elmúlt ötven esztendőben. Lebonyolítottuk a földreformot, egymillió katasztrális hold földet juttattunk a nincsteléneknek, 250.000 házhelyet osztottunk ki és több, mint 30.000 kislakást építettünk. Az elemi iskolák ezreit létesítettük. Új kórházakat építettünk és a termelők támogatása során több, mint 100.000 kiszegdanak siettünk a segítségére. Kérdem: Olyan politika ez, amelyet nekünk támadni kell? Ha azonban azt tapasztaljuk, hogy a kormány elzárkózik a falu érdekében álló kívánások elől, otthagynánk helyünket és nem vennénk részt a kormányban.

— A bajok azonban sokkal mélyebben gyökereznek. Ezt az országot megfosztották a gazdasági élet feltételeitől. Nem mi, de sokkal hatalmasabb agrárállamok nekünk befolyást gyakorolnak az árak alakulására. Azok a gazdasági irányu tárgyalások, amelyeket a kormány most folytat, jó eredményekkel kecsegtetnek. Várjunk és türrünk. Nem szabad a kishitűségnek urrá lenni rajtunk és nem szabad a jobb jövőbe vetett hitünket elvesztenem. Meg kell szervezni a kiszegdatársadalmat és az alkotmányos kormányzatnak ez a társadalmi osztály lesz a legnagyobb erejű, legtehetősebb alapja.

— Nekünk mindig az egyetemes érdekeket kell szem előtt tartani és azon az uton kell haladnunk, amelyet nagyatádi Szabó István jelölt ki számunkra. Történelmi jelentőségű az a husz esztendő, amelyet eddig betöltött ez a párt. Történelmi jelentősége csak növekedni fog a jövőben. Kérem, hogy hazafias, vallásos érzésben és a magyar rögöz való hűségben törekedjünk céljainkat elérni.

Percekg tartó lelkes éljenzés és taps követte a miniszter szavait, majd Pesthy Pál, az Egységspárt elnöke szólalt fel.

— Az Egységspárt — mondotta többek között, melyet nagyatádi Szabó István alapított, mindig szem előtt tartotta a kiszegdatártnak érdekeit. Ez a párt tovább kíván menni ezen az uton és minden alkalmat megragad, hogy a magyar kiszegdatársadalmat megerősítse. Az ország léte a magyar mezőgazdasággal foglalkozó kiszegdatársadalom lététől és boldogulásától függ, mert ha a magyar föld jövedelmét nem hoz, akkor itt nincs boldogulás.

Ezután Jókai Iliás Miklós, a kerület képviselője lépett az emelvényre.

— Isteni sugallat vezérelte ide, a bakonymenti nemes községbe Szabó István — mondotta többek közt — és ennek a községnek az óhajátását tolmácsolom akkor, amikor azt kérem a Mindenhatótól, hogy ez a jubiláris ünnepély legyen a kezdete az előjövendő szebb, jobb, boldogabb magyar jövőndöknek. Most Csontos Imre felszólalása következett.

— Betegen, hetven esztendővel a vállamon jöttem ide — mondotta — hogy még egyszer szóljak innen az én véreimhez. Husz esztendő mult el azóta, amióta pártunkat itt megalapítottuk és ma tudnánk még nehezebb a gazdasági helyzet, mint azelőtt volt. Azért jöttem ide betegen is, hogy fogjanak össze, tartsanak össze, mert a legveszedelmesebb ellenségeket, a bankokráciát és a karteleteket csak úgy tudjuk letörni, ha egységesek leszünk! Ha a banktöke és a kartl majd tapasztalni fogja erőnket, akkor meghátrál elttünk, de addig ne várjunk könnyebbséget, amíg mi magunk is nem keressük azt.

„Ne nézd a vallást!”

Ezután került sor Mohácsy Lajos dr., evangélikus lelkész felszólalására, aki már a két évtizeddel ezelőtt megtartott első szentgáli gyűlésen is szerepelt.

— Elszomorodott szívvel hallgatom és olvasom — mondotta többek közt — hogy itt is, ott is felhangzik a jelszó: menjünk ellenzékiekbe. Hát nem volt elég az a mérhetetlen sok szenvedés és gánes, amiben része volt mindazoknak, akik husz esztendővel ezelőtt ezt a pártot itt megalakították? Hát idezzen azt a tömértelen sok szenvedést, amelyen a mi megdicsőült vezérünk keresztülment? Hát idezzen azt a sok könnyet, amit nőm, családom átélt, amikor értetek, miattatok, a pártihűségemért földöztesnek voltam kitéve, börtönbe lettem vetve? Ne hallgassatok a hitetető álrőftéakra, a könnyen és mindent ígérgető állatökre, hanem szívleljétek meg azt a tanítást, amit halála percében is izent a mi megboldogult vezérünk, hogy a zászlót fel ne adjuk! Husz esztendő tanulságaképen kötöm a szívetekre a most következőket:

— Testvér, vigyázz, a politikai vezetők, a politikai tanácsadók megválasztásánál. Ne hallgass a csábító szavakra, amelyeknek semmi sulya nincs, ne hallgass az ígéretekre, de keresd, kutasd, hogy ki az ígérgető, mi volt azelőtt és csak azokat kövesd, akiknek multja, egész élete bizonyosságtétel a becsületes szándéka mellett. Voltak idők, amikor az egész ország hangos volt a kiszegdatársadalmi felzárkózástól, de aztán megbizonyosodott, hogy csak a nagyatádi Szabó István által alapított kiszegdatártnal az egyetlen köszikla, amelyre építeni lehet és amelyet — ha szorosan felzárkózók e két évtizedes lobogó alá — még a pokol kapui sem tudnak megdönteni.

— A lelketekre kötöm, kedves testvéreim, én, egy hitfelekezet lelkése, hogy soha a vallásra ne nézzetek és akár kereszt, akár csillag, akár kakas is van annak a templomnak a tornyán, amelyben az egy igaz Istent imádják, csak akkor bízzatok benne, ha a szeretetet, az összetartást hirdeti. Nézzetek engem, az evangélikus lelkészt, aki mindig meg tudtam érteni és testvéri szeretetben tudtam a közös céliért harcolni a református Szabó Istvánnal és a katolikus Mayer Jánossal. Soha se nézzetek, hogy ki milyen vallású, mert nem a hit és a rang, hanem a rátermeltség az irányadó. Vésseitek lelketekbe a mi drága jó öreg Csontos Imre bácsink szavait és megbonthatatlansorokban menjünk tovább a szebb, a boldogabb magyar jövőndök útján!

Leírhatatlan lelkesedéssel fogadta az ünneplő közönség a szívhöz szóló szónoklatot, majd Cizmádia András Békés vármegye kiszegdatársadalom serebmeit tolmácsolta. Maday Gyula hajduszoszlói képviselő volt a következő szónok.

— Az Egységspárt kiszegdatársadalmi odfafenn — mondotta — az óriási párt kebelében mindig azon fíradozik, hogy a kiszegdatársadalom serebmeit orvosolja. Ellenzékiek vagyunk mi is, kiszegdatársadalmi képviselők, de nem robbantó szándékkal, hanem azzal a bölcsességgel, amely előírja, hogy meddig szabad az ellenzéki politikát vinni, amíg az alkotó és nem romboló. Mi bent vagyunk abban a várfan, amelyet nagyatádi Szabó István alapított meg és amelyet ti foglaltatok el. Egységesen ostobák volnánk tehát, ha kivonulnánk onnan és kivülről pusztá ököllet döngötnénk a kaput. Ha a világháború szörnyű csatáiban kocsisok, béresek, cselédek, kiszegdatártnak és mi, talcalkos tisztek, együtt tudtunk küzdeni, akkor most is szem előtt kell tartani Szabó Istvánnak azt a tanítását, hogy össze kell fogni azzal az intelligenciával, amely velünk együtt akar haladni.

A nagyhatású beszéd után Patacsi Dénes Baranya vármegye gazdasági közönségének üdvözlését tolmácsolta, majd kemény szavakkal ostarozta azokat az álrőftékat és üzleti vállalkozókat.

zából alapított újságok, amelyek széthuzást igyekeznek kelteni a gazdatársadalom soraiban. Ne higgyetek ezeknek a papíroknak, mert hiszen azért van rájuk nyomtatva annyi izgatás és ingergetés, hogy minél több legyen az előfizetés.

Ezután Nagy Lajos evangélikus lelkész, az ellenzéki kisgazdák szónoka beszélt, aki a kartelek káros működését ostorozta. Teljes bizalommal van Mayer János földművelésügyi miniszter iránt és csak abban domborodik ki ellenzéki álláspontja, hogy a földművelésügyi tárcának nagyobb dotálását kéri a kormánytól.

Schandl Károly dr. felszólalása.

Általános figyelem és éljenzés közben lépett ezután az emelvényre Schandl Károly dr., ny. államtitkár.

— Nagyatádi Szabó István — mondotta többek közt — alapította meg a *Faluszövetséget*, amely jogutódja az Országos Kishirtósszövetségnek, hogy legyen egy szerv, amelyik nem politizál, hanem az agrársérlemeket orvosolja.

— Rossz, az a doktor, amelyik miadig a betegséget emlegeti. Még az amerikai kormány sem elég hatalmas ahhoz, hogy a két legnagyobb világveszedelem, a gyilkos kartelek és a rablógyilkos szovjet ellen a harcot felvegye. Emlékezzenek, volt idő itt is, amikor Pestről lerándult agitátorok hirdették: „Falusi nép, most jön a te országod.” A tietek minden. Ezt eszmálták először Oroszországban is és aztán elvettek a kiszgazdától mindent. Az állam eselédiki lették és ha nem teljesítik azt, amit a vörös katona parancsol, akkor a forradalmi törvényszék elé állítják őket.

— Az orosz szovjet rablógyilkos vezetői már kifogytak a pénzből. Pénz kell a szovjet vezéreinek minden áron. Az orosz néptől elvesznek minden és a vértől csöpögő gabonájukat dobják most a piacra Kiskülgóban, Liverpoolban, Berlinben és Nápolyban, sőt Budapesten is kínálják már az orosz gabonát, hogy pénzt teremtsenek és péniket idézzenek fel a népek millióiban a gabonáruk letörésére.

— Hiszen világosan látjuk, hogy körülöttünk még nagyobbak a bajok. Romániában nyolc pengő a buza ára és harminc százalék a kamat. A gondolkodó ember, aki tovább lát az orra hegyénél, láthatja, hogy segíteni akarunk. Innen, e tör-

ténelmi nevezetességű kis községből állapítom meg, hogy az amerikai nagytöke a főbűnös. Az amerikai nagybancárok látják el Szovjetországot gépekkel és traktorokkal és most kétségbeesetten látják azt a veszedelmet, amit Szovjetország a világra hozott. Ez már nem pártpolitika, hanem a létért való küzdelem. Ez már nem azt jelenti, hogy én boldogulok-e, vagy te, hanem azt jelenti, hogy mindnyájan elpusztulunk, ha össze nem fogunk.

— Az a hatalom, amelyhez vér tapad, nem állhat fenn sokáig. Az a gyilkos dömping, amelyet most a szovjet urai csinálnak, az a nemzetközi kartel, amely most az egész világ közgazdaságára nehezedik, előbb-utóbb megdől. Fogjunk össze, ne forgácsoljuk szét az erőket. Sokszor megtörtént velem is, ki éreken át nagyatádi Szabó István első munkatársa voltam, hogy felzudultam a napi politika eseményeinek hatása alatt és azt tanácsoltam neki, hagyjuk ott a kormányt és meajunk ellenzékbe. De ez a megfontolt, bölcs ember ilyenkor mindig így felelt: „Te még nagyon harci tűzű, fiatal ember vagy. Könnyű odadobni a hatalmat és a vele járó felelősséget. De mi lesz az a néppel, amely rák bízta a sorsát?”

— Ennek az országnak a többségét a kisgazdatársadalom képezi, nekünk tehát a kormány mellett a helyünk, ha a falusi társadalom érdekeit híven akarjuk szolgálni.

Hosszantartó lelkes éljenzés fogadta Schandl Károly dr. szavait, majd Forgács Miklós sajtóhídvégi volt nemzetgyűlési képviselő alapította meg, hogy nem kiléptetni kell a mi képviselőinket a kormányból, hanem még többet kell oda beküldeni.

Utána Mexló Zoltán ny. államtitkár emelkedett szóásra, aki az ellenzéki próbálkozásokat arra figyelmeztette, hogy ne testvérharcot szítsanak, hanem jöjjenek eggyesült erővel a közös ellenség ellen.

Végeztül Szabó Sándor köszönte meg az ország minden vidékéről összesereglett gazdaközönségnek a szép számban való megjelenést.

Tankovics János indítványára aztán a diszközgyűlés táviratilag üdvözölte Horthy Miklós kormányzót, Bethlen István gróf miniszterelnököt, nagyatádi Szabó István öregegyét és Rothermere lordot, majd a Szózat elnéklése után a diszközgyűlés délután két órakor végetért.

Az agrárblokk nagyjelentőségű javaslatai a falu válságos helyzetének enyhítésére.

Az Egységspárt agrárblokkjához tartozó képviselők szeptember hó 25-én gyűlést tartottak, amelyen elsőnek farkasfalvi Parkas Géza bejelentette, hogy miért hívták össze a mai értekezletet. A mezőgazdaság válságán segíteni kell. Legsürgősebb intézkedésre van szükség abból a célból, hogy a terményünk legelőbb is a termelési költségek szintjét elérjék. Kormányunk ennek a célnak érdekében a nyár elején három eszközhöz folyamodott: a boletta bevezetése, a gabonajelzáló megszerzése és a gabonáruk megfelelő szinten való tartása. Ezek az eszközök ma már elégteleneknek bizonyultak. A buzáért ma a távolabbi vidéken csak 10 pengőt adnak, emellett a kenyér ára alig olcsóbb, mint a 30 pengős buza ára idején volt. A gabonaföldén pedig tovább dűl a zabolátlan játék a fuldokló gazda tőrére. A leghatározottabb törvényes rendelkezéseket kell e tekintetben is kéri a tőzsde autonómiájába is, ha szükséges, bele kell nyúlni, az ettől való tartózkodás nem lehet ok a pusztulás megállítására. A kartelek fittvert hányunk a felháborodásnak és akkor, amikor törvényjavaslat készül működésük szűkebb keretbe való szorítására, újabb kartelek alakulnak, mint például a petroleum-kartel. A munkanélküliség levezetésére munkakalkulációk létesítése szükséges. A közéleti jelenségekre általánosabban szempontokból is tekintetet kell vetnünk. Az álláshalmozásoknak meg kell szűnniök, a mai szegénység közepette a közéleti tisztaság, a puritán erkölcs különösen nélkülözhetetlen. A képviselői összeférhetetlenség törvényi módosítása, a köztisztviselői összeférhetetlenség szigorú rendszabályozásával egyetemben immár nem tartható ki.

Ezután Bottlik József okolta meg a határozati javaslatot. Legelőször bejelentkezett az volna, ha minimálnók a buza árát, gondoskodván arról, hogy a gabonára az állam mindig verőként jelentkezze. Ha ez a megoldás nem egyezne a kormány elgondolásaival, hajlandók vagyunk elfogadni az Országos Mezőgazdasági Kamara határozatát a buzakivitelre vonatkozóan. Emellett gondoskodni kell a tőzsde megfelelő megrend-

szabályozásáról. Akár az egyik, akár a másik megoldást fogadják el a kormány, mindkét esetben az államnak bizonyos költségeket viselnie kell. A buza árát nem emelhetjük olyan magasra, hogy az egyensúlyban legyen az iparekkek mai árnívójával. Ezért az iparekkek leszállítására kell gondolni, esetleg az Ipartanács útján kell megvizsgáltatni, hogy a mai ipari árak megfelelnek-e a mai viszonyoknak? Le akarjuk szegezni azt az álláspontunkat, hogy a magyar ipar ellen nem akarunk állást foglalni, a magyar ipar fejlődését az állam és a gazdasági élet elsőrangú érdekének tartjuk, csupán a kivételeket akarjuk lenyenni. A hitel kérdéssel foglalkozva, rámutatott arra, hogy a pénzügyminiszter teljes odaadással folytatja azt a tevékenységét, hogy a mezőgazdaságnak mindenképp olcsó hitelt szerezzen. Sajnos, a pénzügyi helyzet megakadályozta, hogy ezen a téren teljes sikert érjen el. A pillanatnyi segítség megszerzésére azt kérjük a pénzügyminisztertől, járjon közbe a bankoknál és hívja fel a figyelmüket arra, hogy a magyar föld értékállóságában kételkedni senkinek semmiféle oka nincs. Ismerte a tőke érzékenységét, nem kívánunk semmiféle olyan rendszabályt, amely a tőke bizalmát távolról is érintené, kérjük azonban a pénzügyminiszter közbenjárását. A munkanélküliség miatt Budapesten nagy tüntetéséta volt. A falu is nyomor, munkanélküliség van, de tüntetését nem rendeznek az emberek. Mindenképpen azon kell lennünk, hogy falusi munkakalkulációkat teremtünk. Ezért kisebb közmunkákat, lehetőleg utépítéseket és vízszabályozásokat kell kiadni, elsősorban az országban. A költségek szívesen vállaljuk azt, hogy a terhek egy részét kölcsönből fedezzük. Adótörvényeink meg hozatala óta a gazdasági helyzet megváltozott. Akkor a föld és a falu volt a legteherbíróbb, ma a falusi adófóráások bedugultak, viszont más források bővebben buzoznak. E szerint kell tehát átalakítanunk adórendszerünket. A falusi házadót revízió alá kell venni. A közmunkavállalás egyik legsúlyosabb problémája a falunak. Igazságosan kell megoldani ezt a kér-

dést, hiszen az utépités közérdek, a jövedelem arányában épp úgy hozzá kell járulnia tehát mindenkinek, mint mindazokhoz a közérdekű dolgokhoz, mint amelyeket az adókból fedeznek. Végül az adók kiméletes behajtását és a borfogyasztási adó eltörlesztését kérte a pénzügyminisztertől.

Szabó Sándor kijelentette, hogy a mai nehéz időkben nyomatékosan kell kérni a tőkét arra, tegye meg kötelességét, amelyet saját érdekében valóban is kell tekintenie. Lehetetlen helyzet az, hogy az olcsó kamatozású pénz, mely a jegybanktól előindul, kamatban duplájára emelkedik, míg eljut a termelőhöz. Minden eszközzel meg kell akadályozni azt, hogy a buza lelkismeretlen emberek játékszere lehessen.

Erdélyi Aladár szerint a buza mellett a legnagyobb kérdés a mezőgazdasági munkásság munkanélkülisége. Ezt nem lehet mással megoldani, csak józan földbirtokpolitikával. A helyzet ma az, hogy az árverésre kerülő közép- és nagybirtokokra vevő nem igen jelentkezik. Ezeket a birtokokat kis parcellákban kellene a mezőgazdaságban jelentkező munkanélkülieknek juttatni. Mielőbb induljon meg tehát ez az egészséges, józan birtokpolitika, annál is inkább, mert fenyeget már az orosz gabona réme.

Farkas Elemér értekezlet összehívását kérte a malomipar és a kereskedelmi érdekelttség bevonásával.

Csizmádia András nem helyesli a gabona árának minimálását, hasonlóképpen a buzamonopóliumot sem. A kormány ne a fővárosba koncentrálja (összpontosítsa) a közmunkákat, a falu lakosságát is lássák el munkával.

Marchall Ferenc hangsúlyozta ezután, hogy a terményárakban a világpiacon mindenütt csökkenő irányzat érvényesül, de a budapesti tőzsdén a világpiacon árhoz képest is pengőkkel alacsonyabban jegyzik a búzát. Semmiképp sem megokolt ez a nagy különbség. A vidéken még sokkal rosszabb a helyzet. Egyáltalán nem érvényesül a budapesti paritás, a fuvardíjkülönbségetnél jóval nagyobb az árkülönbség. Megokolatlan a buza és a kenyér ára között levő különbség is. Más álmiszereknél hasonló a helyzet, így pl. a borjúhúsnál. Ugyanez a diszparitás mutatkozik a korpa árban. A korpa drágább a rozsánál. Ebbe a helyzetbe bele kell nyulni. A sütőipart és a malomipart belátásra kell bírni, meg kell vizsgálni a rezsiköltségeket, a szén árát. Radikálisan kell rendet teremteni. A buza minimálása tulajdonképpen monopóliumot jelentene és ez a mai körülmények között, amikor a szálszéges kiadásokra is nehezen van fedezet, kizárhatatlan. Nem tartja járható utnak azt sem, hogy a földadót elengedjék. Maguk, az egyszerű gazdák is azt mondják, hogy a földadóval nincsen baj. Itt csak az állam hozna hiábavaló áldozatokat, de a termelők nem nyernének rajta. A boletta árának felemeléséről nem lehet szó. Másik mód volna az, hogy a buza árának a stabilizálásával, illetőleg a termelési költségekhez való alkalmazásával kell foglalkoznunk. Más ut itt nincsen, mint hogy lehetőséget kell teremteni, hogy a 3 millió métermáza buzafelteleget exportálhassuk az országból. Ezt igen csekély anyagi áldozattal és nagy anyagi eredménnyel meg lehet szervezni, a pénzügyeték bevonásával. A harmadik mód volna a tőzsdén való beavatkozás. Ezzel kapcsolatosan felhívta az értekezlet figyelmét arra, hogy a csikágói és liverpooli gabonafőzsdéken bolsevista munkálatok vannak folyamatban. Ha más-kép nem lehet segíteni, törvényt kell megdolani a dolgot. A legnagyobb bizalommal és hittel tesszük e kérdéseket a kormány kezébe, tudjuk, hogy a kormány tagjait elvárszthatatlan kötelekék fűzik össze az ország lakosságával, megértik az ország minden jáját, minden panaszát.

Krúger Aladár azt ajánlja, hogy adjunk meg minden hatalmat a kormányoknak, hogy eselekedjék, szavazzunk meg mindent, amit a kormány a buza áremelése érdekében tenni óhajt, mert csak kormányintézkedésekkel lehet segíteni. A bankoknál közbe kell járni, hogy a gazdáktól tőketerlesztéseket a bekezelésük és váltóadóságot után ne követeljenek. Herceg Béla szintén azt bangoztatta, hogy a pillanatnyi segítség csak a buza áremelése lehet. Csontos Imre elítélte a bankoknak a gazdákkal szemben tanúsított magatartását s a pénzügyminiszter intervencióját kérte ebben az ügyben. Simon András az agrártermelési ágak kartellszerű megszervezésének fontosságára és az aránytalan teherriseltésre hívta fel az értekezlet figyelmét. Kiss Ernő felszólalt tag szerint az egyetlen helyes megoldás az állami gabonamonopólium volna. Földváry Ele

mér a bolettával kapcsolatban a haszonbérbeadók és haszonbérlek közötti viszony szabályozását sürgette.

A pártértekezlet ezután általánosságban egyhanguan elfogadta a benyújtott határozati javaslatot. A határozati javaslat szövege a következő:

A határozati javaslat.

1. Kérjük, hogy a buza ára állami beavatkozással és egyéb eszközök igénybevételével a termelési költségek szintjén tartassék. A leghelyesebb megoldásnak tartanók, ha a buza minimális ára kormányhatóságilag állapíttaték meg és ezen az áron az állam bevérsárló szervei állandó vevőkként jelentkezének, mely esetben a belforgalmi ár ehhez az árhoz igazodnék. Amennyiben ezen javaslatunkat a kormány megvalósíthatónak nem tartaná, arra kérjük a kormányzatot, hogy az Országos Mezőgazdasági Kamara nemrégben megtartott nagy buza-értekezletén kialakult az a javaslat fogadtassék el, hogy az állam megfelelő tényezők útján gondoskodjék a minőségére alkalmas gabonafőzsdék összehívásáról és e mennyiségnek oly ténitit mellett való kiviteléről, amely a mindenkori exportparitás és a gabonatermelés közötti különbséget kiegyenlíti, azaz, amely a belföldi árakat összhangba hozza a termelési költségekkel. Kérjük a gabonafőzsdén folyó játék és kilengések sür-gős, erélyes megrendszabályozását.

2. A buza drágulásának ellensúlyozására kérjük a fogyasztás ellátásának és minden megokolatlan árdragítás ki-méltelen letörését.

3. Kérjük a vámok sürgős revízióját. Amennyiben pedig a vámrevízió most intézményesen keresztülvihető nem lenne, addig is tegye a kormányzat vizsgálat tárgyává azokat a lehetőségeket, amelyek a mezőgazdasági üzemanyagok és a népruházati cikkek árnyívójának leszállítására, illetve e cikkekre fennálló vámok kihasználása mértékének a közgazda-sági indokoltóság határai közé való szorítására az államnak rendelkezésére állanak. Ennek kapcsán kérünk olyan kartel-törvényjavaslatot is, amely a mesterséges drágítás megakadá-lyozására a valóságban is alkalmas.

4. Kérjük a pénzügyminiszter urat, miszerint nyomatéko-san hasson közre abban a tekintetben, hogy a pénzintézetek adósaikkal szemben a lehető legnagyobb kimélttel járjanak el. A tőke bizalma a mai nehéz viszonyok mellett sem számhe-tik meg a magyar föld értéklőlségével szemben, mert a magy-ar földmivelők munkakészsége és munkaképessége a jövő legbiztosabb záloga. Kérjük a gabonajelzőlőgről szótő rendel-kezések sürgős végrehajtását.

5. A falvakon jelentkező súlyos munkanélküliség enyhíté-sére falusi közmunkák bevezetését kérjük és e tekintetben leg-előrevezetőbb eszköznek a bekötő utak nagyszámban való ki-építését és a vízszabályozási és mederrendezési munkálatokat tartjuk.

6. Az adózás terén kérjük egész adórendszerünk revízió-ját és átalakítását, mert adótörvényeink meghozatala óta az ország egyes adózó kategóriái között a teherbíróképesség tek-intetében eltolódások jelentkeznek. Mintán a falu teherbíró-képessége lényegesen csökken, e tekintetben kérésünk a követ-kező: a) a házadó kivételi alapja igazságosan állapítandó meg; b) a közmunkavállalás teljesen eltörölendő. Tekintettel a falu jelenlegi rendkívül súlyos helyzetére, kérünk az adó-hátralékok behajtása tekintetében rendkívüli kiméltet és azt, hogy a folyó évi adók befizetése részletekben szorgalmaztas-sék. Minthogy az egységes adókezelés következtében az adó késedelmes befizetése folytán a helyhatóságok súlyos anyagi zavarokkal küzdenek, kérjük, hogy a befolyt adók elsősorban helyhatósági célokra fordíttassanak, mivel ezeknek egyéb for-rásból jövedelmük nincsen.

7. A borértékesítés előmozdítására kérjük a borfogyasztási adók lényeges mérséklését, a borkivitel alátámasztását és a borkak borpárlattá való feldolgozásának előmozdítását.

8. A falusi kisiparnak a mezőgazdasággal való szoros ösz-szefüggésénél fogva ezuttal is kérjük, hogy a kisipar helyzeté-nek megjavítására fokozottabb gondot fordítsanak.

9. Mindezen kérdések keresztülvitelére egy gazdasági ta-nács alakítandó, melyben a többség a gyakorlati mezőgazdáké.

Miután a határozati javaslatot elfogadták, elhatározták, hogy a vitát október hó 3-án délután folytatják.

Fegyver, lőszer és javítás

a legolcsóbban Mravkó utóda Gyurusz György puskaműves és kereskedő, Budapest, IV, Károly-körút 22. (Udvarban)

A szőlőgazdák és szeszgyárosok harca.

Csonka-Magyarországon közel 400.000 kat. hold be-telepített szőlőterület van, amelyen átlagosan 3—5 millió hektoliter bor terem. Ezt a mennyiséget itthon nem tudjuk mind elfogyasztani, bármilyen alacsonyok is a borárak. A bornak erős versenytársa a sör és a különféle pálinka. A pálinka-gyártás tulnyomó nagy részben hétnyolc nagy szeszgyárosnak hoz hasznot, majd nem azt mondhatnánk: hét-nyolc családot tesz dús gazdaggá. Ezzel szemben a borárak hanyatlása sok-sok, — több százezer — kis szőlőbirtokost és szőlőmunkást tesz nap-nap után szegényebbé. Az idén körülbelül 4—5 millió hektoliter jóminőségű bortermés várható. Több mint bizonyos tehát, hogy a jó közepes termés miatt újból csökkenni fognak az árak, úgyhogy ma már a borárakból a szőlőművelés nagy költségeit sem lehet fedezni.

A szőlőgazdák érdekeltsége ezért minden lehetőséget követ, hogy az értékesítési viszonyokon javítson. A földmivelésügyi minisztérium maga is átérzi a szőlőtermelők nehéz, válságos helyzetét s egyelőre a borkivitel fokozásával próbálta meg a borárak emelését. A külföldön létesített magyar állami borházaknak — minden ellenkező híreszteléssel szemben — meg volt a kívánt sikere. A kiváló magyar boroknak a háboru alatt a külföldön elvesztett jó hírnevét sikerült lassanként visszazerezni, ámde a magyar bor nehezen tud azoknak az államoknak olesó boraival versenyre kelni, amelyekben évente 40—50 millió hektoliter bor terem, amilyen országok pld. Franciaország és Olaszország. A kivitel fokozása tehát nem elégséges orvosság a szőlőgazdák bajainak gyógyítására, más segítségre is van szükség.

A szőlőgazdák érdekképviseleti szervei már évtizedek óta kérik, hogy a termelt bornak egy részéből borpárlatot (konyakot) lehessen készíteni. Így tesz minden bortermelő ország. Ezért van elterjedve az egész világon a francia és az olasz konyak, ami természetes borpárlat, nem pedig répa, melasz, burgonya vagy más szeszből mesterségesen készült, pancsolt pálinka.

A szeszgyárak által előállított finom szesz mennyiségét törvény alapján minden évben a pénzügyminisztérium állapítja meg. Ezt az úgynevezett szeszkontingenst felosztják a mezőgazdasági és ipari szeszgyárak között. Természetesen a legnagyobb kontingenst mindig a 7—8 család kezében levő ipari szeszgyárak kapják. A szőlőgazda-érdekeltségek most azt kérik, hogy ennek a kontingensnek egy részét engedjék át a szőlőgazda-érdekeltségnek, hogy legalább egymillió hektoliter borból lehessen borpárlatot készíteni, amelynek az értékesítése jóval kedvezőbb, mint a boré, főleg, ha a pénzügyi kormány e borpárlat részére is megadja azokat a kedvezményeket, amelyeket a szeszgyárosok élveznek, az általuk külföldre kivitt finomított szesz után.

A szőlőgazda-érdekeltség erélyesebb fellépésére végre a szeszgyárosok hajlandóknak mutatkoznak bizonyos engedményekre. A legutóbb tartott közös értekezleten már körülbelül hatszázezer hektoliter bor kifőzéséhez hozzájárultak, de végleges döntés még nem történt a kérdésben, mert a szeszgyárosok tanácskoznai akarnak a melaszt termelő cukorgyárosokkal s más egyéb érdekeltségekkel is.

Mi valószínűnek tartjuk, hogy a szőlőgazdák kívánsága meghallgatásra talál. Wekerle Sándor pénzügyminiszter maga is gyakorlati gazda, aki maga is feltétlenül belátja a kérés jogosságát, Mayer János földművelésügyi miniszter pedig, aki a földmivelésügyi minisztérium évtizedes álláspontját képviseli, annyival is inkább pártolja a szőlőgazdák kérelmét, mert hiszen jóformán az ő minisztersége alatt történtek mindazok az intézkedések, amelyeknek célja a bor termelői árának javítása. Ilyen intézkedés többek között az immár életbelépett, a hegyközségekről szóló 1929. évi XVII. t.c. Neki lehet köszönni a borvidéki nagy szőlőtermelő szövetkezetek létrejöttét is, amelyek közül a kecskeméti, balatonvidéki és pécsi meg is alakult s már az ideai szüretnél megkezdte

működését, míg az egri rövidesen megalakul, úgy, hogy ez a négy bortermelő-szövetkezet fogja előállítani az illető borvidék legjellegzetesebb, úgynevezett „tipus“ (fajta) borát.

Ha a szőlőgazdák és szeszgyárosok közötti harc kedvezően fog eldőlni az előbbieik javára, akkor remélhetjük a mai alacsony borárak javulását.

A m. kir. osztálysorsjáték XXV. Játéka október 17-én veszi kezdetét. Ezen osztálysorsjáték rendezésével és lebonyolításával a m. kir. pénzügyminiszter a Pénzügyintézet központot bízta meg, mely viszont az osztálysorsjegyeket a főárusítók útján hozza forgalomba. Összesen 84.000 drb. sorsjegy bocsátatik ki, mely mennyiségből 42.000 sorsjegy feltétlen 42.000 nyereménnyel kifizetetik, tehát minden második sorsjegy nyer. A főbb nyeremények: 500.000, 300.000, 200.000, 100.000, 100.000, 50.000, 40.000, 30.000 P stb. A sorsjegyek árai: egész sorsjegy 24 pengő, fél sorsjegy 12 pengő, negyed sorsjegy 6 pengő. Igen tisztelt előfizetőink figyelembe ajánljuk a régóta fennálló és jó hírnévnek örvendő *Belvárosi Váltóüzlet R.-t., IV., Esküút 3.* (Telefon: 831—40) főárusító intézetet, mely intézetnél a lefolyt játékokban több főnyereményt esdindtak. Így ezen intézetnél nyerték a 300.000 pengős főnyereményt 3871. számmal, a 30.000 pengős főnyereményt 26.472. számmal, a 30.000 pengős főnyereményt a 76.683. számmal, a 20.000 pengős főnyereményt, a 60.305. számmal, a 15.000 pengős főnyereményt, a 43.970. számmal és a 10.000 pengős főnyereményt, a 865. számmal.

A XXV. Magy. Kir. Osztálysorsjáték

84.000 sorsjegy — 42.000 nyeremény és 1 jutalom
melyeket öt osztályban ezen hivatalos játékterv szerint sorsolnak ki és fizetnek ki készpénzben!

Minden második sorsjegy nyer!

1. OSZTÁLY		2. OSZTÁLY		3. OSZTÁLY		4. OSZTÁLY		5. OSZTÁLY	
Húzás: 1930. okt. 17. és 20.		Húzás: 1930. nov. 18. és 19.		Húzás: 1930. dec. 17. és 18.		Húzás: 1931. janár 14. és 15.		Húzás: 1931. febr. 17-18. március 19-ig.	
Nyeremény	Pengő	Nyeremény	Pengő	Nyeremény	Pengő	Nyeremény	Pengő	Nyeremény	Pengő
1.	15.000	1.	20.000	1.	25.000	1.	30.000	1.	500.000
1.	10.000	1.	10.000	1.	15.000	1.	15.000	1.	200.000
1.	4.000	1.	4.000	1.	10.000	1.	10.000	1.	100.000
1.	3.000	1.	3.000	1.	5.000	1.	5.000	1.	50.000
1.	2.000	1.	2.000	1.	3.000	1.	3.000	1.	40.000
5-1000	5.000	5-1000	5.000	5-2000	10.000	5-2000	10.000	10-1000	10.000
10-500	5.000	10-500	5.000	10-1000	10.000	10-1000	10.000	20-500	10.000
20-300	6.000	20-300	6.000	20-500	6.000	20-500	6.000	60-200	12.000
60-150	9.000	60-200	12.000	60-200	12.000	60-300	15.000	200-1000	20.000
2000-60	174.000	2000-90	281.000	2000-120	348.000	2000-150	435.000	2000-3000	3000
3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000
3000 sorsj. = 233.000		3000 sorsj. = 328.000		3000 sorsj. = 448.000		3000 sorsj. = 546.000		3000 sorsj. = 6.167.000	
								Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben	
								500.000	
								Ötszázezer pengő	
								1: 300.000 300.000	
								1: 200.000 200.000	
								1: 100.000 100.000	
								1: 50.000 50.000	
								1: 40.000 40.000	
								1: 30.000 30.000	
								1: 20.000 20.000	
								2: 15.000 30.000	
								4: 10.000 40.000	
								8: 5.000 40.000	
								10: 4.000 40.000	
								20: 3.000 60.000	
								50: 2.000 100.000	
								100: 1.000 100.000	
								100: 800 80.000	
								100: 600 60.000	
								220: 500 110.000	
								600: 400 240.000	
								1400: 300 420.000	
								27380: 150 4.107.000	
								30.000 sorsj. = 1 jutalom	

Az 5. osztályban összesen 7.722.000 pengőt fognak kisorsolni és készpénzben kifizetni.

Az első osztály húzása október 17-én kezdődik

Hivatalos árak az első osztályra:
Égész sorsjegy . . . P 24 || **Negyed sorsjegy . . . P 6**
Fél sorsjegy . . . P 12 || **Nyolcad sorsjegy . . . P 3**
Sorsjegyek kaphatók az összes árusítóknál!

Határkő, a magyar-román határon, Penészlek község határában.

A földművelésügyi minisztérium és a tejárak.

Mayer János földművelésügyi miniszter minden lehetőt elkövetett abban az irányban, hogy a tejnek a termelőktől átréveteli ára a termelési költségeket a gazda részére biztosítsa. Természetesen a frissen forgalomba hozott fogyasztási tej értékesíthető legjobban, ilyen tejekért tehát magasabb bevásárlási ár is fizethető, ellenben a feldolgozásra kerülő tejek (sajt és vaj) ára a mindenkori belföldi és külföldi vajárak konjunktúrájához kell, hogy alkalmazkodjék. Ezért a tejipari vállalatok az ilyen tejeire vonatkozólag állandóan megkötött árakat nem szívesen vállaltak. Ez a tejtermelők szempontjából zavarja a tejjazaláság stabilitását (állandóságát) és aggodalmat kelt a gazdáknak a tekintetben, hogy a tejtermelés esetleg veszteséggel fog járni.

A földművelésügyi kormány megoldási módot keres arra, hogy a feldolgozási árat is a lehetőséghez képest stabilizálja (állandósítsa). Ezek az árak természetesen mindenkor a tej minősége, mennyisége és a feldolgozásra kerülő tejek figyelembevételével állapíthatók meg. Egyelőre a termelőknek megnyugvására szolgálhat az is, hogy a minisztérium fennhatósága alatt álló Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ a maga üzleti hatáskörében minden jogosulatlan árlevegőmást megakadályozni törekszik.

Azaz mindenkinek tisztában kell lenni, hogy a szeptember elsejéig érvényben volt tejárak fenntartása a piaci viszonyok folytán lehetetlenné váltak és hogy a friss tej mindig magasabb áron értékesíthető, mint a feldolgozásra kerülő tejek.

A fővárosi tejvállalatok összpontosítása a tej árának további leszállítását tenné lehetővé, a gazdák érdekeinek sérelme nélkül. Az olosból tejből természetesen lényegesen többet fogyasztanak. Határozatosan támogatja a földművelésügyi kormány a tejpropaganda-bizottság működését, amelynek eredményeként az iskolákban bevezetett tejfogyasztás is lényegesen előrehaladt és a múlt esztendőben egynél is több lett ki, amiből 240.000 liter tejet szegény gyermekeknek teljesen ingyen osztottak ki. Ennek az akciónak kétségtelenül erős hatása lesz a tejfogyasztásra az iskolán kívül is, mert a gyermekek a tejfogyasztást ott megszokva, arról később, felnőtt korukban, sem fognak lemondani és a családokban is lényegesen emelkedni fog a tejfogyasztás.

Az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ vidéki feldolgozó telepeit már úgy rendezte be, hogy minden szövetkezetnél a községekben befűző állomásokat létesít és onnan csak a vajkészítéshez szükséges tejszint szállítatja el, a visszamaradt lefölözött tejet pedig díjlatlanul visszaadja a szövetkezetek tagjainak. Az ilyen lefölözött tej úgy a borjúk felnevelésénél, mint a baromfiak hizlalásánál és a tenyésztésnél és a legújabbban megindult hussiertes tenyésztésnél is igen jól értékesíthető, úgy, hogy ennek értéke az egyes viszonylatokban 3—5 fillér között mozog. A földművelésügyi kormány mindazon tennivalókat,

amelyek saját hatáskörébe esnek, iparkodik teljes erővel megvalósítani. A vajexport-piacokon azonban az áralakulást nem áll módjában befolyásolni. A tej, vaj, sajt vagy túró helyi fogyasztásának emelkedésével mindenképpen tejgazdaságunk jövőjét alapozzuk meg.

Itt említjük meg, hogy az Országos Mezőgazdasági Kamara a tejgazdálkodás és a tejpiac helyzetének és az indokoltak látszó intézkedések megbeszélése végett a gazdasági-dalmi és tejkereskedelmi tényezők együttes részvételével nagyszabású értekezletet tartott. Az értekezleten hosszabb vita után Hojós Miksa gróf bejelentette, hogy az Országos Mezőgazdasági Kamara a következő javaslatot fogja a földművelésügyi miniszter elé terjeszteni:

A Kamara a gazdaközönségre nézve igen sérelmesnek tartja a vállalatoknak azt a szándékát, hogy a gazdaközönséget a tej kiskereskedelmi árához viszonyítva, a múlt érinél aránytalanul kisebb mértékben kívánja részesíteni. Szükségesnek tartja, hogy a kiskereskedelmi és tejtermelői ár közötti különbség a gazda javára esőkként. A kívánalmaknak meg nem felelő tej kiűzöböltessék ki és mindenki egyforma feltételek mellett hozasson tejet forgalomba. Tiltassék be úgy a vásárlásnál, mint az eladásnál a tejjel való hűszálás. Felkéri továbbá a kormányt az iparengedélyek felülvizsgálására, hogy a jövőben csak olyan üzemek kaphassanak iparengedélyt, amelyek a közegészségügyi és egyéb feltételeknek minden tekintetben megfelelnek. Felkéri továbbá a kormányt, gondoskodjék, hogy a magyar vállalatok külföldi kínálat alkalmával egységes lépjenek fel, nehogy a magyar árak értékét esetleges szerezzen árúkinálattal lerontsák. Végül felhívja a kormányt figyelmét, hogy az Országos Tejszövetkezeti Központ közérdekű szerepét ma csak részben képes betölteni, s tegye lehetővé a kormány, hogy az OMTK szabályozó tevékenységét a piacon az eddiginél jobban érvényesíthesse.

Rothermere lord szenzációs cikke a német választásokról.

Rothermere lord, a magyar nemzet önzetlen barátja, cikket írt lapjában, melyben a németországi választások, elsősorban a nemzeti szocialisták előretörésének következményeivel foglalkozik. A lord szerint a Hitler-párt nagy előretörése új gátat emel a bolszevismus ellen és a nagyhatalmak számára sürgősen teszi, hogy Németország sérelmeinek egy részét közvetlen tárgyalások útján orvosolják. Az erős nemzeti érzelmű államok egyike sem érheti be azzal, hogy pusztán a Népszövetségtől várja jogos pannauszának elintézését. Jó példa erre Magyarország, amely tíz éven keresztül hiába fordult a Népszövetséghez annak a hárommillióháromszáz ezer magyarunk érdekében, akiknek védelmét a békeszerződés a Népszövetségre bízta. A lord figyelmezteti Nyugateurópa államférfiát, hogy a nemzeti szocialista irányú Németország megmutathatja azt az utat, amely e kiálló igazságtalanságok kiküszöböléséhez vezet. Ez pedig az, hogy Németország nemcsak a hárommillió eszterházi németet, nemcsak az idegen uralom alatt élő hárommillió magyarit, hanem magát a magyar népet is a maga érdekkörébe vonná és ez a fejlődés könnyen arra vezethet, hogy máról holnapra megszűnhet létező az a Csehszlovákia, amely rendszeresen megszegte a békeszerződést a kisebbségek elnyomásával és állandó fegyverkezésével.

A cikk további részében ismét a nemzeti szocialisták győzelmeivel foglalkozik, amely szerinte Németország újjászületését jelenti. Ma új, erős Németország emelkedik fel, amely néhány éven belül még erősebb lesz és az angoloknak meg kell változtatniuk Németországról való felfogásukat. A nemzeti szocialisták győzelméből sok előnye van Európának, mert új bástyát állított a bolszevismus elé, ezért Angliának és Franciaországnak teljes mértékben el kell ismernie szolgálatait és némes rá okuk, hogy ellenségesen álljanak szemben a nemzeti szocialisták külpolitikai követeléseivel. Nem hive a felforgatásnak, de azt feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a békeszerződéseket az elkövetkező évek érdeviszonyainak megfelelően átalakítani kell.

— Kikerülhetetlen hatása erők működnek, — fejezi be cikket — amelyeket azonban a legnagyobb diplomatikák sem vesznek számításba. Ezek az erők az elkövetkező évek során Európát térdkéne nem egy jellegetességgel meg fogják változtatni, amiről 1919-ben a Párisban összegyűlt politikusok azt hitték, hogy örökkévaló.

Gyűjtsünk új előfizetőket a „Vasárnap” részére!

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A vidéki közmunkák megindítása.

Scitovszky Béla belügyminiszter a közelmúltban a törvényhatóságok és a megyei városok vezetőitől jelentést kért arra vonatkozóan, hogy mekkora szabad összeg felett rendelkeznek közmunkák megindítása céljából. A jelentések beérkeztek a belügyminisztériumba és arról adtak számot, hogy több mint húsz millió pengő áll rendelkezésre, még pedig hét millió pengő városi és tizenhárom millió pengő törvényhatósági közmunkákra. Mivel a belügyminiszter ezt az összeget nem tartja elegendőnek a vidéki munkanélküliség enyhítésére, a törvényhatóságok és a megyei városok vezetőinek bevonásával megbeszéléseket folytatott, melyeken megállapították az állami hozzájárulások mércéit. Ilyen módon ugyanis lényegesen emelni lehet a közmunkák céljaira rendelkezésre álló összeget.

Az új népjóléti miniszter: Ernszt Sándor.

Horthy Miklós kormányzó ur Ernszt Sándor országgyűlési képviselő, pápai prelátest kinevezte népjóléti miniszterre. Az új miniszter szeptember hó 27-én tette le az esküt.

Minisztertanács.

A kormány tagjai szeptember hó 26-án minisztertanácsot tartottak, melyen beható megvitatás tárgyává tették a gazdasági helyzetet és a bazaar kérdését. Bud János kereskedelemügyi miniszter beszámolt a fővárosi vezetésével folytatott tárgyalásairól, Scitovszky Béla belügyminiszter pedig ismertette a közmunkák megindításának kérdését. Végül Wekerle Sándor pénzügyminiszter javaslatára elhatározta a minisztertanács, hogy a lakásépítési akciót kiterjeszti a nyugdíjfosztással rendelkező magántulajdonosokra is.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A genfi események.

Genfben, az elmúlt héten tovább folyt a kisebbségi kérdés vitája, melynek során Apponyi Albert gróf ismét ragyogó beszédben szállott síkra a kisebbségek jogai mellett. Végül is Motta svájci fődelegátus előterjesztette előadói jelentését, mellyel szemben számos nemzet — köztük adói jelentését, mellyel szemben számos nemzet — köztük vita egyébként teljesen eredménytelenül végződött, amennyiben Motta semmiféle javaslatot nem terjesztett a közgyűlés elé.

A közgyűlés egy másik bizottsága megkezdte a varsói agrárkonferencia határozatainak tárgyalását is. Madgearu

Dimnyeszüret.

Mindenki tudja,

hogy 5 világrészben
elismert

hangszer

gyártmányait saját gyárából közvetlenül szállítja vevőinek.

Ingyen 60
oldalal fő-
árjegyzék.

MEINEL & HEROLD

Keleti p. ud-
vari lerakat:
Baross-tér
3. sz.

Budapest, IX/462. Üllői-ut 19.

román delegátus ismertette e határozatokat és hangsúlyozta, hogy a tengerentúli államok hatalmas versenyé és az orosz dömping alatt összeroskadnak a mezőgazdasági államok. Az európai ipari államoknak tehát vámkedvezményt kellene nyújtaniok a mezőgazdasági államoknak. A vita során a tengerentúli államok, de néhány európai nemzet is, a vámkedvezmény megadása ellen foglaltak állást.

A leszerelési főbizottság olyan értelmű határozatot hozott, hogy az 1931-ik év vége előtt összehívják a leszerelési értekezletet.

Lemondott Turati, a fasiszta párt főtítkára.

Olasz jelentés szerint Turati szenátor, az olasz nemzeti fasiszta párt főtítkára, tisztségéről lemondott s a lemondást Mussolini miniszterelnök elfogadta. Turati negyedik esztendeje állott a fasiszta párt élén s egyik legkitűnőbb egyénisége az olasz politikai életnek. Turati lemondását az éveken át tartó szakadatlan munka következtében támadt fáradtságával indokolta meg s Mussolini rendkívül megleghangu levélben mondott köszönetet Turati érdemes szolgálataiért. Turati utódja Giurati, a kamara elnöke lesz, akinek magyarbarátsága közismert.

Lemondott az osztrák kormány.

Az osztrák kormány az elmúlt héten benyújtotta lemondását Miklas elnöknek. Az osztrák kormányválság mögött a Vaugoin alkancellár vezetése alatt álló keresztényszocialista párt küzdelme áll a hatalomért. Schober kancellár és Vaugoin helyettes kancellár között a már régen lappangó ellentéteket a szövetségi vasutak vezérigazgatói állásának kérdése robbantotta ki és ez vezetett előbb miniszterválságra, azután most az egész kormány lemondására. Valószínűnek tartják, hogy Miklas elnök, aki egyben az ügyek ideiglenes továbbvitelével bizta meg a kormányt, Vaugoin alkancellárt fogja megbízni a kormányalakítással.

T. Előfizetőinkhez!

Nyilvántartásunk átvizsgálása során sajnálattal állapítottuk meg, hogy t. Előfizetőink jelentős hányada hátralékban van az előfizetési díjakkal. Bár teljes mértékben tisztában vagyunk a falvak lakóinak szomorú helyzetével, nem térhetünk ki előle, hogy t. Előfizetőinkhez szerény kérést ne intézzünk. Bizalommal és szeretettel arra kérjük a „Vasárnap” olvasóit, nyújtásnak módját arra, hogy a falvak nagy érdekeiért végzett munkánk folytonossága fennakadást ne szenvedjen. A „Vasárnap” előfizetési díjakból tartja fenn magát; ha tehát az előfizetési díjak pontatlanul, öt-hat hónapos késedelemmel érkeznek pénztárunkhoz, szenved a munka zavartalansága. Ismételjük, hogy nagyon jól ismerjük a falusi nép súlyos anyagi nehézségeit; tudjuk azt is, hogy a nagy dologidőben sok olvasónknak nem volt ráérő ideje az előfizetési díjak postáraadásával bíbelődni, mégis — bármennyire nehezünkre esik is — kénytelenek vagyunk tisztelettel megkérni mindenkit, hogy aki csak teheti, rendezze hátralékos előfizetését, mert nem szeretnők, ha a lap kiadását be kellene szüntetnünk. Kérjük tehát a t. hátralékos Előfizetőinket, hogy az előfizetési díjakat szíveskedjenek eljuttatni hozzánk.

Bizunk abban, hogy olvasóink nem minősítik zaklatásnak kényszerű kérésünket, hanem megértéssel és jóindulattal nyújtják felénk segítő kezüket, csak úgy, mint eddig.

A „VASÁRNAP” KIADÓHIVATALA.

Budapest, VIII., József-körút 5.

Az egész világ védekezik a kommunista árrombolás ellen.

Az orosz buza-, fa-, kender és lendőmping, melyet mult heti számunkban ismertettünk, világszerte foglalkoztatja a gazdasági köröket és mindenütt erőlyes védekezést sürget a közvélemény. A csikágói (Amerika) terménytőzsdén a gabonaárak olyan mélyre estek, amire huszonnégy év óta nem volt példa. A liverpooli (Anglia) terménytőzsdén az orosz buzaajánlatok rendkívül nagy idegességet okoztak. A franciák azt tervezik, hogy életbeléptetik a dömpingellenes intézkedéseket, vagyis az orosz gabonát a vámhatáron tíz százalékos értékadóval sújtják. A berlini gazdaszövetség követeli a belföldi buza örlési kényszerének 90 százalékra való felemelését, a buzavár felemelését és erőlyes rendszabályokat a tőzsdéi spekuláció ellen.

Európa és Amerika sajtója egyértelműleg megállapítja, hogy az orosz dömping oka kettős: egyfelől létérdeke, hogy külföldi pénzt szerezzen uralma meghosszabbítására, másfelől a mezőgazdasági válság kimélyítésével fel akarja forgatni az agrárországok társadalmi rendjét.

Nem volna helyes tulbecsülni a szovjet alattomos mozgalmának jelentőségét, hiszen semmiesetre sem rendelkezik olyan mennyiségű gabonával, mellyel tartósan rombolhatná az árakat. Izgalmat, idegességet s ezek nyomán bizonyos áresést előidézhet, de amint elfogyott a goba-nája, nincs tovább. Ez azonban korántsem jelenti azt, mintha nem volna a legnagyobb óvatosságra szükség. A kormány álljon résen és amint ezek szüksége fennforog, azonnal lép-tesse életbe a budapesti tőzsdén a legszigorubb rendszabályokat.

Szeptember hó 26-án, pénteken, Bud János kereskedelmi miniszter elnöklésével már tanácskozás is folyt ebben a kérdésben. A tanácskozáson résztvett Prónay György báró, földmívelésügyi államtitkár és a tőzsde képviselői. A tanácskozás után Prónay György báró kijelentette, hogy a közvéleményt meg fogják nyugtatni azok az intézkedések, melyeket a kormány a gabonátőzsde egészséges ár-alakulása érdekében életbe fog léptetni.

A kormány kinevezte a földvásárló bizottság tagjait.

A „Budapesti Közlöny“ (hivatalos lap) közli a kormány 1930. szeptember 20-án kelt rendeletét a gyufa-kölesön maradványa egy részének felhasználását irányító bizottság megalakításáról.

A pénzügyminiszter — mint ismeretes — a gyufakölesön leszámítolásával befolyt összeg egy részét a Földbirtokrendezés Pénzügyi Lebonyolítására Alakult Szövetkezet útján a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének, a Magyar Földhitelintézetnek és a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségének engedte át abból a célból, hogy ennek az összegnek terhére ingatlanelárolások (parcellázás) pénzügyi lebonyolítására kölcsönöket folyósítsanak, avagy parcellázás céljából árverés alá kerülő mezőgazdasági ingatlanokat megszerezzenek. A most megjelent rendelet értelmében a kölcsönök engedélyezésének, a parcellázások elvállalásának és az árverésre kerülő ingatlanok megvételének elhatározása egy ötös bizottság hatáskörébe kerül. A miniszterelnök e bizottság elnökévé Pesthy Pál dr. ny. igazságügyminisztert, a Földbirtokrendezés Pénzügyi Lebonyolítására Alakult Szövetkezet elnökét, helyettes elnökévé Gaal Gaston országgyűlési képviselőt, rendes tagjaivá Hadik János grófot, a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete elnökét, Prónay György báró földmívelésügyi államtitkárt és Pap Géza bárót, a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségének vezér-

igazgatóját, póttagjaivá pedig Ivády Béla országgyűlési képviselőt és Mutschenbacher Emil dr.-t, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóját nevezte ki.

Az érdekeltek, ideértve a jelzálogos hitelezőket is, akik ingatlanokat parcellázás céljára vagy árverés alá kerülő mezőgazdasági ingatlanokat eladásra ajánlanak fel, kérvényeiket a bizottság elnökénél (Földbirtokrendezés Pénzügyi Lebonyolítására Alakult Szövetkezet, Budapest, V., Széchenyi-u. 2.), vagy a fentemlített három intézetnél nyújthatják be.

Ismeretes a kormánynak az az intézkedése, hogy az ugynevezett gyufakölesön maradványából 12.850.000 pengő parcellázási kölcsönök folyósítására fordíttassék, hogy ezzel a földárak esése megátalható legyen.

Hadik János gróf, a bizottság egyik tagja, most „A végrehajtás és árverés alatt álló kisgazdák szanálása“ címmel tanulmányt jelentetett meg, amelyben közreadja részletes javaslatát. A tanulmány elsősorban rámutat arra, hogy a földárak további csökkenésének megállítására irányuló akció legelső feladatának a végrehajtás és árverés alatt álló kisgazdák megmentésének kell lennie. Hadik János gróf véleménye szerint az esetek túlnyomó része olyan, hogy a bajba jutott kisgazdák kamatmentesen, vagy mérsékelt kamattal mellett többé járó pusztulás örvényéből meg lehet menteni.

A bajba jutott kisgazdák első csoportjába sorolja Hadik javaslatla azokat, akik a gép- és anyagkereskedők részéről a multban nyújtott túlméretezett áruhitelek miatt jutottak válságba. Ezeket a kisgazdákat lehet segíteni olyan módon, hogy nekik ingatlanok értékének 40 százaléka erejéig a gyufa-pénzből törlesztéses kölcsönöket nyújt az Ötös Bizottság. Minthogy a gép- vagy anyagkereskedő a törlesztéses kölcsön révén hozzá fog jutni követelésének lényeges részéhez, biztosítható lesz az, hogy a bajba jutott kisgazdák kamatmentesen, vagy mérsékelt kamattal mellett többé halasztást kaphassanak.

A bajba jutott kisgazdák második csoportjába azok tartoznak, akik valamely vidéki pénzügyintézettől váltókölcsönt vettek fel abban a reményben, hogy az törlesztéses kölcsönné lesz átalakítható. Itt a gyufapénzből nyújtandó törlesztéses kölcsön révén kell módot találni a kisgazdák szanálására.

A harmadik csoporthoz tartoznak azok, akik váltóhitelt vettek igénybe abból a célból, hogy parcellázási vételüket lebonyolíthassák. Ezek szanálása ugyanancsak biztosítható az előbb említett módon. Ugyanancsak szanálhatók azok a kisgazdák, akiknek ingatlanait kisebb vidéki intézetek hitele mellett más hitelezők követelése is terheli, amennyiben az összes tartozás az ingatlan reális értékének 75 százalékát meg nem haladja. Hasonlóképpen

MAGYAR EMBER
magyar cégtől vásárol
minden hangszert,
melyet a legfinomabb minőségben
és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY
hangszertelepe szállít.

Bpest, VI. 29. Király-u. 58

Kérje most megjelent új
árjegyzékemet.

az előbb említettek szerint mód van azoknak a kiszagzáknak megmentésére, akiknél valamelyik nagyobb vidéki pénzüintézet vagy valamelyik fővárosi bank van érdekelve, azzal a különbséggel, hogy az ilyen intézettől joggal lesz elvárható az, hogy a kiszagda tartozásának törlesztéses kölcsönrel ki nem egyenlíthető részére leszállított kamatláb mellett többévi halasztást engedélyezzen.

Végül a legsúlyosabb azon kiszagzák helyzete, akiknek az ingatlanai a becsérték 75 százalékán tulmenően vannak megterhelve. Ezekben az esetekben segítés csak az ingatlanoknak árverés útján történő megvétele révén lehetséges azzal, hogy a továbbadás után az adósságokon felül visszamaradt összeg a kiszagda részére visszatérítettik. De e súlyos esetek közül is igen sok lesz olyan, amelyet árverés mellőzésével egység útján lehet elintézni.

Hadik János gróf javaslatában szükségesnek tartja, hogy ne csak azon kiszagzák megmentése érdekében történjenek lépések, akiknek ingatlanaira nézve az árverés már kitűzött, hanem azok érdekében is, akiknek az ingatlanaira nézve az árverési hirdetmény ugyan nincs még kibocsátva, de a végrehajtási eljárás akár zárlat foganatosítása, akár anélkül már folyamatba tetetett.

Főreértések elkerülése végett hangsúlyozzuk, hogy Hadik János gróf tanulmánya csupán rendkívül helyes és fejlett szociális érzékre valló javaslatokat jelent, amelyeknek megvalósítása azonban még ma sok tényezőtől függ. Egyelőre annyi történt, hogy a kormány kinevezte annak a bizottságnak tagjait, mely árverésre kerülő birtokokat fog megvenni, illetőleg kölcsönöket fog folyósítani parcellázások lebonyolítására.

Reméljük azonban, hogy Hadik gróf javaslataira is sor kerül.

Huszezer pengős kárt okoznak a veregyházi gazdáknak a kisvadak.

A Faluszövetség a földmivvelésügyi miniszterhez fordul orvoslásért.

A Faluszövetség veregyházi fiókjában tömörült gazdák hetvennyolc aláírással ellátott felterjesztést intéztek a Faluszövetségen keresztül a földmivvelésügyi miniszterhez a vadászati törvény megváltoztatása érdekében.

Veregyháza határában ugyanis a vadászbérlők által idegen helyről hozott és ott széteresztett különféle apró vadak ma már annyira elszaporodtak, hogy a határban minden gazdasági terményt tönkre tesznek. A veregyházi gazdaközönség eladásra dinnyét, paradicsomot, uborkát, tököt, zöldbabot, borsót, kalarábét, káposztát és egyéb zöldségfélét termel. Saját szükségletére rozsot, őszi árpát, zabot, kukoricát, krumplit, lucernát, lóherét vet. A tulságosan elszaporodott fogoly- és fácáncsapatok már a csirázó és kelő veteményeket kirággják és a magot a földből is kiszedik. A nyulak pedig a kihajtott babot, borsót, kalarábét, káposztát, kelt, tököt, dinnyét, gabonaféléket, lucernát, lóherét, a fácán és fogoly pedig a kukoricát eszi meg.

A vadak kártétele ellen a veregyházi kiszagzáknak nem áll módjukban védekezni, mert a határ vadásztársaságnak van kiadva és az nemcsak, hogy nem pusztítja a vadat, hanem még tenyészt is idegen helyről hozott újfajta vadakkal szaporítja. Eddig azt tapasztalták, hogy a vidéken meghonosodott vadak bizonyos növényeket nem bántottak, most azonban azt látják, hogy az idegenből hozott új állatok minden veteményt elpusztítanak és azt teljesen lelelelik. A különböző régen bevált védekezési módok semmit sem használnak, a madárjlesztők sem érnek semmit, mert a nem vadászott vad az embert is bevárja két-három méternyi távolságra. A vad tulságos elszaporodását elősegíti az is, hogy a vadászati tilalmi idő nagyon ki van terjesztve és mire a vadászat megkezdődik, addigra a vadak a határban tönkretesznek mindent.

A község jelenleg vadászati haszonbér címén a vadásztársaságtól egy évre 4515 pengőt kap. Ezzel szemben egy kiszagzának legalább 30—40 pengő kára van és így a veregyházi kiszagzák évi kára legkevesebb 15—20.000 pengőre tehető.

A veregyházi Faluszövetség ezzel a kérdéssel kapcsolatban beadványában a következő javaslatokat terjesztette elő:

A vadászati tilalmi idő állíttassék vissza a régebben megállapított időre, mert akkor a vadak a nyárban már irtva lesznek, félénkebbé válnak és legalább a tarlóba vetett vetemények megmenekülnek a pusztítástól. A vadásztársaságok kötelezessenek a vadak rendszeres vadászására, mert a kiszagzák földjei nem vadtenyésztő területnek, hanem vadászterületnek lettek kiadva. A vadászati törvény megváltoztatandó úgy, hogy a haszonbérlők nemcsak

a nagyvadak, hanem a nyul, fácán, fogoly és általában a kisvadak által a mezőgazdaságban okozott károkat is kötelesek legyennek megtéríteni.

A Faluszövetség központja magáévá tette a veregyházi gazdák kívánságait és a földmivvelésügyi miniszterhez intézett felterjesztésében részletesen reámutatott az ügygyel kapcsolatban arra, hogy a vadásztársaságok működése igen sok helyen az országban súlyos gazdasági kárt okoz, az amugy is rossz gazdasági viszonyok között küzdő kiszagzáknak.

A Szövetség különben legközelebbi választmányi ülésén foglalkozik ezzel, a falusi nép gazdálkodását súlyosan érintő ügygel.

HIRDETEM

az „Üstökös“ törv. védett folyékony bórápoló felülmulhatatlan jóságát. Puhára varázsolja, festi, konzerválja, vízhatlanítja a löszerszámot, csizmát, bakancsot, bőrkabátot kocsibőr.

Vigázza a védjegyre, mert utánozzák!

Kapható minden jobb fűszer-, vas-, bőrizletben és szijgyártónál. Gyártja:

Sárkány Vegytermék Vállalat
Budapest, VII., Damjanich-u. 28/A.

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Remélhető-e a buzaárak emelkedése?

Semmi se érdekli a gazdákat ma közelebbről, mint a buzaárak, amelyek olyan alacsonyok, hogy a boletta-segít-ség dacára alig nyujtanak némi jövedelmet. Nem csoda, hogy szinte epedve várja mindenki — még az is, aki gazdálkodással nem foglalkozik — a buzaárak emelkedését.

Ebből kiindulólág tegyük röviden vizsgálat tárgyává, vajjon van-e remény a buzaárak emelkedésére, avagy talán további áresésre kell számítanunk. Minden jel arra mutat, hogy a buzaárak már elérték mélypontjukat és sokkalta valószínűbb, hogy számottevő emelkedés fog mutatkozni, semhogy csökkenés.

Mint hogy az európai államok tulnyomó nagy része buzabevitelre van utalva s alig egy-néhány állam termel felesleget, azt is csupán néhány millió mázsát, egyedül Amerika az, amely az itteni buzaárakra kedvezőtlen hatást fejt ki. Ha Amerika behozatala bármely oknál fogva lecsökken, ez okvetlenül a buzaárak emelkedését vonja maga után. Most pedig a legkomolyabb remény van arra, hogy miután az amerikai katasztrófális szárazság miatt az amerikai buzafelésegek lényegesen megkevesbedtek, a behozatal is lényegesen csökkenni fog. Az amerikai nagy szárazság azonban nemcsak a buzatermést csökkentette, hanem a tengeritermést is csaknem teljesen tönkre tette, amelyből az ottani becslések szerint negyed annyit se fog teremni, mint a múlt évben. Miután a szállastakarmánytermés is csaknem teljesen tönkre ment, kénytelenek lesznek az ottani gazdák buzatermésük egy részét állataik takarmányozására felhasználni. De nemcsak Amerikában, hanem Európában is, főleg Franciaországban, Olaszországban, de Németországban is a nagy szárazság lecsökkentette a terméseket s ennek folytán ezek az országok is nagyobb bevételre lesznek rákényszerítve, mint más években.

Más okok is vannak azonban, amelyek reményt nyujtanak a gabonaárak emelkedésére. Ilyen az a körülmény, hogy az Egyesült Államok kormánya, amely a múlt évben 500 millió dollárt bocsátott a Federal Farm Board rendelkezésére, az idén minden további támogatást megtárgyalta, mindaddig, amíg az amerikai mezőgazdasági terme-

lés nem alkalmazkodik az adott viszonyokhoz és nem redukálja termeléseit.

Azt sem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a legutóbb keresztlüvvit amerikai vámemelések európai agrár szempontból kedvező hatással bírhatnak, amennyiben a felemelt vámok miatt az európai kivitel megcsappan s ennek folytán az amerikai buza exportálására szolgáló hajó-ür vissz-fuvar lehetősége erősen redukálódik, miért az amerikai buza tengeři fuvarjának drágulnia kell.

Kedvező befolyással lehet a gabonafélék áralakulására az a körülmény is, hogy az európai kiviteli államok tanácskozást folytatnak a buzaárak tervszerű emelésére és a mainál megfelelőbb árnyvon való stabilizálására. Ugy nemkülönben az a körülmény is, hogy Magyarország éghajlata és talajviszonyai eléggé kedvezőek arra, hogy ne csak nagy mennyiségű, de legkiválóbb minőségű búzát is termelhessünk, mindenesetre olyat, amely az európai búzák között a legjobb.

Az elmondottakból és minden egyéb rendelkezésre álló adatból a szakemberek egyhangu véleménye, hogy a gabonaárak mélypontját már elértük s kedvező jelek mutatkoznak arra, hogy jelentékenyebb áremelkedést remélhessünk. Meg kell tehát a talajmunka, nemesített vetőmag, a trágyázás és műtrágyázás terén mindent tennünk, hogy termelésünk az áremelkedéssel párhuzamosan fokozódjon, mert régen megállapított igazság, hogy mennél több mázsa búzát tudunk egy katasztrális holdon termelni, annál nagyobb és biztosabb lesz jövedelmünk.

(—csy.)

A szalmatrágyázásról.

Irtá: Villax Ödön.

Az utóbbi esztendőben a szerves trágyázás terén meglehetősen nagy haladás tapasztalható. Néhány év előtt irták a külföldi szaklapok, hogy a szalmából állatok nélkül is lehet jó istállótrágyát előállítani. „Adco“ nevű szerrel keverték össze folytonos locsolás közben a szalmát és ily módon trágyakazlat létesítettek, mely nedvesen tartva, három-négy hónap alatt éppenny megérett, mint az istállótrágya és körülbelül hatásában is az istállótrágyához hasonló volt. Később az „Adco“ helyett mésznitrogént használtak s akkor is éppen olyan hatásu trágyát kaptak.

Természetesen nálunk, Magyarországon is megindultak a kísérletezések mind az „Adco“, mind pedig a mésznitrogén felhasználásával. De mi e kísérletezéssel tovább mentünk és megpróbáltuk, vajjon lehetne-e kizáróan vízből és szalmából mesterséges istállótrágyát vagy helyesebben szalmatrágyát készíteni. És az eredmény igen meglepő volt. Rájöttünk ugyanis arra, hogy kizáróan vízből és szalmából jó szerves trágya készíthető. Nincs szükség sem „Adco“-ra, sem mésznitrogénre. Ezért azok a gazdák, akiknek kevés az állatuk és sok a szalmájuk, csináljanak szalmájukból mesterséges istállótrágyát, ahelyett, hogy fölös szalmájukat eladnák, vagy eltűzelnék, amely a legnagyobb bűn, mit a gazda földje ellen elkövethet.

A fölös szalmát bőségesebb almózással is apaszthatjuk. Így is fokozzuk istállótrágya termelésünket. Lehet továbbá a telepen az istállótrágyát szalmával rétegezni is oly módon, hogy minden 20—30 cm-es letiport istállótrágyarétegre nyers szalmás réteget tipratunk, melyre ismét istállótrágya kerül, stb. Ebben az esetben azonban a trágyatelepet kútvízzel bőségesebben kell öntöznünk, hogy az egész telep állandóan nedves, nyirkos legyen, de ne csakos.

Ha azonban több a szalmánk, semhogy azt a fenti eljárással felhasználhatnók, akkor a leghelyesebb lesz, ha külön szalmatrágyatelepet készítünk. Ebben az esetben jó, ha a szalmát megszelezzük, mert a szelekkázott szalma jobban átvődik és tökéletesebben érik. De azért a szelekkázás nem feltétlenül szükséges. Esetleg a szalmát polyvával (árpa), törekkkel is keverhetjük. A telepet vagy a föld fölé helyezük, vagy kb. 1—1.5 méter mély, 2—3 mé-

Alagut a faóriásban.

Kaliforniában (Amerikában) az urban álló hatalmas fatörzsbe alagutat vágtak és most azon keresztül halad az országút.

ter széles és a szalma mennyiségének megfelelő hosszúságu vermet készítünk és ebbe rakjuk a szalmát. A szalmát a telepre (verembe) mindig rétegezve kell rakni oly módon, hogy minden 20—40 cm-es szalmaréteget alaposan letiporjunk és megöntözzük, hogy az egész telep tömötten álljon és a vízzel jól átvédjük. A további munkálattal csak az öntözés lesz. Az időjárás szerint hetenként 1—3-szor lesz szükség öntözésre. Fontos, hogy a telep minden rétege állandóan nyirkos maradjon. A jól kezelt trágya 3—4 hónap alatt beérik és az azonnal felhasználható.

A szalmatrágya készítésénél a vízkérdés a fontos. Egy métermázsza szalmatrágya előállításához 4—500 liter vízre van szükség. Ezért azt kutak közelében kell készíteni, vagy szükség esetén kutat kell verni. A jól készített szalmatrágyával, ha azt a telepen nem érleljük túl és legalább négy évenként trágyázzuk, a talajnak szükséges szerves anyagot és nitrogént teljes mértékben megadhatjuk, sőt a legtöbb alkalommal a kálit is. Foszforsav tekintetében, bár a szalmatrágya alig vagy egyáltalán nem marad mögötte az istállótrágyának, mégis ajánlatos lesz foszforsavval külön trágyázni. Egyébként erről, mint általában valamennyi műtrágya hatásosságáról legjobb lesz kicsiben végzett kísérlettel meggyőződnünk.

A szudáni fű és termesztése.

Hazánkban a *szudáni fű*, ez a szélsőséges, szárazságra hajló éghajlat alatt különösen értékes tulajdonságokkal bővelkedő szálstakarmánynövény nagyon jól bevált. A szudáni fű *friss birtja a szárazságot*: nagy szárazságban is meglepően üde, friss marad s ha tartós aszályban kisse meg is áll fejlődése, esőre gyorsan magához tér. Zölden és szárazon minden állat szereti, szénája, tápláléértéke a jó minőségű réti- és köleszénával egyenlő, a moharénál jobb. *Sarjadzóképesége* szinte példátlan: két kaszálást a legtöbb esetben át, sőt a második kaszálás után is kihajthat. Ha az időjárás kedvező, a tavasz nem hideg s így a szudáni fűvet elég korán, április közepén el lehet vetni s ha nyáron nincs túlságos szárazság, *jó talajon a szudáni fűről, három kaszálást is le lehet venni, amikor a sarjtermécek nagysága a főtermést elérheti*. Vethető másodterménynek is, főként korán lekerülő takarmánynövények után. Kedvező időjárásban még mint másodterményt is adhat két kaszálást, vagy pedig egy kaszálást és jó legelőt.

Szárazságra hajló viszonyok között nagy sarjadzóképesége miatt mint legelőnövénynek is különös jelentősége lehet. Amerikában is nagyon gyakran vetik legelőnek. Zsenge állapotban azonban mérgezést okozhat, különösen szárazságban. *Egészén fiatal, sarjadzó szudáni fűvet tehát óvatossággal kell legeltetni*.

Jellemző e növényre, hogy annak ellenére, hogy kelése gyors és erőteljes, fejlődése az első hetekben lassu, ugyhoz azok a gazdák, akik a szudáni fűnek ezt a tulajdonságát még nem ismerik, bizalmatlankokká válnak iránta. *Körülbelül négy hét elteltével azonban rohamos fejlődésnek indul s szinte szemléltetőmért nő*. A szudáni fű nem közömbös a talaj minősége iránt: jó erőben lévő középkötött talajokon adja a legnagyobb terméskelet. Sovány, laza, száraz homokra, vagy erősen szikes talajra nem való, de szelíd szíken még jól sikerülhet. Utána, ha csak a talaj nem természetétől fogva buja, *gabonafélt lehetetlen ne vessünk*. Meglehetősen kiéli ugyanis a földet, de inkább csak akkor, ha sarjtermést is veszünk le róla. Leghelyesebb, ha a szudáni fűvet olyan növény követi a forgóban, amely alá istállótrágyázni szokás.

A szudáni fű a kukorica vetésével egyidejűen, vagy pedig közvetlenül azután vetendő. Vetőmagjából gabonaszortávolságra vetve egy katasztrális holdra 30—40 kilogrammu szükséges. Takarmánynak a szudáni fűvet a bugahányás kezdetén kell kaszálni. Ezt a fejlődési fokot a szudáni fű 8—10 hét alatt éri el, ami után 5—6 hétre már kaszálásra érdemes sarjút nevel. Rendes körülmények között a szudáni fű magassága első kaszáláskor a 125 centimétert eléri, de jó talajokon sokszor a 150 centimétert is meghaladja. Átlagos termése a sarju beszámítása nélkül zölden körülbelül 120, szénává szárítva pedig körülbelül 35 métermázsza. Jóbb viszonyok között főtermése legalább 40 métermázsza széna egy katasztrális holdon. Könnyen szárad, kezelése különös gondtal, veszélyességgel nem jár. Magtermőképesége az eddigi hazai tapasztalatok szerint meglehetősen jó. Magját 3½—4 hónap alatt érleli meg, a *magtermés mennyisége pedig a 8 métermázsát egy katasztrális holdon a legtöbb esetben*

eléri. Aratását nem szabad elstetni, mert akkor silány, rossz csirázóképességű magot nyerünk, ha pedig későn aratjuk, a legértékesebb, érett magvak javarésze aratás és szállítás közben veszendőbe megy. A szudáni fű aratásának legmegfelelőbb időpontja akkor van, amikor a *bugák középső részén lévő magvak már a visszaérés állapotában vannak, a bugák színe pedig már nem zöld, hanem inkább sárga*. Szükre állított dobnnyilással közönséges esélőgéppel különös nehézség nélkül elcsépelhető. A mag szépségét, tetszetőséget dörzsoléssel fokozhatjuk, amire jól alkalmazható a heremagfejítő kosár vagy gép. Szép árut állíthatunk elő kicsiben úgy is, ha a már kicsépel magot zsákba kötve, vékony rétegben elterítjük, botokkal jól megveregetjük, megtiporjuk, majd szelelőrostán átterszjük.

Apró jó tanácsok.

A szalmából vagy ujszappapirosból lazán összecsavart hernyófogó-öveknek a fák derekára való felerősítését most kell elvégezni. Ha azután ezeket egy-két hetenként le vesszük és újakkal cseréljük, látni fogjuk, hogy mennyi káros rovar húzódott meg azokban és ezek eltűnése révén mennyi veszedelmes ellenséget sikerült elpusztítanunk.

A nagyszemű buzafajtából körülbelül hárommillió buzaszem esik egy métermázsára; egyes aprószemű, finomjellegű buzafajtánál e szám a négymilliót is elérheti. Világos, hogy a nagyszemű fajtából több kilogrammu magot kell vetnünk, mint az aprószeműből. Ha tulkevés magot vetünk, akkor erősebb bokrosodásra készítjük a buzát és így aránylag sok lesz az értéktelen, bizonytalan beérésű sarjukalász. A magyar éghajlati viszonyok közt sokkal helyesebb, ha a buza hozamát az anyakalászkora alapítjuk, tehát inkább a sűrű vetés lesz helyénvaló a ritka vetéssel szemben. Az a vetés ugyanis, melyben sok az anyakalász és kevés a sarjukalász, korábban és egyenletesebben érkei s rendszerint nagyobb termést is ad. Átlagosan 100 kilogrammu buzamazag kell kat. holdankint.

A leveles cukorrépafeje etetésének hátránya, hogy hasmenést és bélhurutot idéz elő. A hasmenést a répafejehez tapadt föld és az ehhez tapadt baktériumok okozzák. Ha a répafejet megmossuk és megszabadítjuk a földes részeketől, akkor az állatok nem kapnak hasmenést. Jóllehet a répa mosása körülményesnek látszó eljárás, mégis gyakorolja már több magyar gazdaság, mert a nagyértékű répakorona használhatóságát ezután teltelesen fokozzuk.

A gyümölcs szedése mindenkor száraz állapotban történjék. Esőtől, harmattól, nedves, továbbá a naptól felmelegedett gyümölcs nem áll el. A leszedett gyümölcsöt nem szabad letörölni sem, mert ezzel a gyümölcs felületét borító vékony viaszréteget, a gyümölcsnek hamvát is letöröljük, pedig ez a gyümölcs védőburkolatát képezi és azt a gombafertőzéstől, a penészesedéstől óvja meg.

A chrizanthemum virágai óriási méreteket érnek el, ha a magkereskedéstől megfelelő fajtát kérünk, egy tővön csak két-három hajtást hagyunk, ezekről minden harmadnap az oldalbimbókat lecsipkedjük. Ha ezenkívül a különösen jó földbe ültetett növényt hetenként kétszer hígított trágyalével megöntözzük s talajának felszínét friss tehéntrágyával újjnyi vastagon betakarjuk, akkor igen nagy chrizanthemum-virágokat nevelhetünk.

A konyhakertben az érn kezdő magvakat most kell gyűjteni. A magvakat a magot tartó szárral együtt vágjuk le és szikkadás, utóérés céljából lazán összekötve, egyelőre árnyékos, szellős helyre akaszuk fel, hová az egér nem juthat. A tél folyamán majd kimorzsolhatjuk.

A kockák közé a kant legjobb 4—5 nappal a malacok elválasztása után bocsátani, mert ekkor legbiztosabban megfogmaznak.

Baromfitömőkészüléket

már 7.20 fillérrért kaphat frankó szállítva és egy perc alatt tömhet libát fulladás mentesen.

Kényelmes munka és nem tőri jószágát.

Kérje az egyes számu árjegyzéket.

Cim: Kugler Sándor, Makó

Vasuti kocsí, mint turistaház.

A 2200 méter magas Giacomo Pexasore szorosban látható ez az érdekes menedékház, mely nem más, mint egy régi étkező kocsí, melyet betonoszlopok tartanak.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG GAZDATÁRSADALMI HIREK

Állami prémnyul-kiosztás lesz októberben.

Az állami prémnyul-akció intézőbizottsága október hó folyamán megkezdte a földmivelségi minisztérium *prémnyulainak* kiosztását. A következő nyulafajták kerülnek kiosztásra: *bécsi fehér, bécsi kék, csinesilla, havanna, szürke mokus, ezüst, fekete-rőt, belga óriás, fehér óriás, fekete alaska, orosz, hermelin és fehér angóra.* A fajtákból általában egy-egy törzs, két anya és egy baknyul igényelhető. Október 2-án, 3-án és 4-én megtartják az *első országos nyulvásárt* is. Az orosz próbaszállítmányra már eddig is kétezer darab *hibátlan nyulat biztosítottak*, a vásáron a további kétezer nyulat vásárolják ebből a célból össze. Ha ez sikerül, a *következő tenyésztési évben 40.000 darab nyul kivétel biztosítottak* látszik. Az átvételi ár darabonként 8—10 pengő. A vásáron főként négy fajtát, csinesillát, bécsi kék, fehér óriást és belga óriást keresnek, mert az oroszországi nyulszállítmányban 70 százalék bécsi kékre, 20 százalék csinesillára és 5—5 százalék fehér, illetve belga óriásra van szükség. A nyulvásáron bírálóbizottság is működik, mert a földmivelségi miniszter a legkiválóbb állatokat állami díjjal jutalmazza.

Tenyészvásárral egybekötött állatdíjazások Somogyvármegyében.

A *Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület* a folyó év őszén az alábbi tenészállatvásárral egybekötött állatdíjazásokat tartja: *Büssü* községben október hó 5-én délelőtt 11 órakor 16- és szarvasmarhadíjazás; *Csurgó* községben október hó 12-én délután 2 órakor szarvasmarhadíjazás. Díjazásra kerülnek a szarvasmarhák csoportjában *telivér szimmenthali, szimmenthali és magyar pirostarka tenészbikák, úszók és tehén;* a lovak csoportjában *melegvérű anyakanéak, kancacsikók és katonalovak.* Bővebb felvilágosítással szolgál a *Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület* (Kaposvár, vármegyház.)

Ló- és kocsiversenyekkel egybekötött lódíjazás Ádándon.

A *Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület* a *Somogy-Zalai Lótenyésztő és Lovassport Egyesülettel* karöltve folyó évi október hó 19-én délelőtt 10 órakor *Ádánd* községben a vásártéren ló- és kocsiversenyekkel egybekötött lódíjazást rendez, melynek programja a következő: Délelőtt 10—11 óráig lódíjazás (melegvérű anyakanéak, kancacsikók és katonalovak). Délelőtt

11—12 óráig a fogat-szépségverseny és országuti kocsiverseny előmérkőzései. Délután 2 órakor fogat-szépségverseny és országuti kocsiverseny döntője. Délután 2 óra 30 perckor szekérakadályhajtás és szekér-díjhajtás. Délután 3 órakor voltizáslás leventék részére és lovasfelvonulás. Délután 3 óra 30 perckor lóverseny öreghuszárok és kiscsapat részére. Délután 4 órakor lóverseny leventék részére. Bővebb felvilágosítással készségesen szolgál a *Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület* (Kaposvár, vármegyház) és *Schmiedt Frigyes* ny. huszárezredes (Siófok, Lóversenytér).

A szövetkezetek és a kartelek.

A *Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége* igazgatótanácsa szeptember hó 26-án *Schandl Károly* dr., az OKH alelnök-vezérigazgatójának elnökletével ülést tartott, amely kizárólag a *karteltörvénytervezettel* foglalkozott és véglegesen körvonalozta a szövetség álláspontját a törvényjavaslat ügyében. A tanácskozások után kimondotta az igazgatótanács, hogy a *minél nagyobb haszonra törekvő kartelpolitikára* káros gazdasági és szociális hatását legedelményesebben ellensúlyozza a *termelésnek, fogyasztásnak és értékesítésnek szövetkezeti alapon való megszervezése.* Tehát valóságos szövetkezeti gazdasági politikára van szükség a kartelviszafélések megállítására céljából. Ha a gazdasági élet egész vonalán elegendő altruista tökével rendelkező és jól vezetett szövetkezeti intézmények alakulnának és működnének, akkor a *kartelek méltó altruista ellenfelekkel állanak szemben* és kénytelenek volnának a szövetkezeti üzemek szociális szellemű jövedelemelosztási politikáját átvenni. Az igazgatótanács ezután részleteiben is letárgyalta a törvénytervezetet.

Felvétel a pápai négyhetes hussertésgondozói tanfolyamra.

A hussertésgondozás eredményességének egyik alapfeltétele a megbízható, kötelességét hiven teljesítő, szakképzett istállószemélyzet. A földmivelségi minisztérium gondoskodni kíván arról, hogy az ország hussertésgondozói birtokosai alkalmazottjaikat a hussertés-ápolás, takarmányozás, nevelés és hizlalás körüli teendőik helyes ellátására a pápai m. kir. mezőgazdasági szakiskolánál rendszeres, *egyelőre négyhetes gyakorlati tanfolyamon kiképezthessék.* A *harmadik sertésgondozói négyhetes gyakorlati tanfolyam a pápai m. kir. mezőgazdasági szakiskola hussertésgondozással foglalkozó tanegységében 1930. november hó 1. és 28. napjai között fog megtartatni.* A tanfolyamra felvételnek hussertésgondozással foglalkozó gazdák és gazdasági alkalmazottaik (sertésápolók, kanászok). *Résztvételi díj 40 (negyven) pengő,* melynek ellenében a résztvevők élelmezést, lakást, világítást, fűtést kapnak, továbbá gyakorlati és elméleti kiképzést nyerne a hussertésgondozás körébe vágó ismeretekből. A tanfolyamra való felvételért a pápai m. kir. mezőgazdasági szakiskola igazgatóságához kell folyamodni. A felvétel iránti egyszerű kérvényhez mellékelni kell a folyamodó keresztlevélét. A *kérvény benyújtásának határideje 1930. október 10.* Tekintettel arra hogy a tanfolyamra az alapos egyéni kiképzés lehetősége miatt csupán *tizenkét résztvevőt vétetik fel,* ajánlatos minél előbb folyamodni. A tanfolyam vizsgával nyer befejezést és a résztvevők a tanfolyam sikeres elvégzése esetén bizonyítványt nyerne.

Bud János nyitotta meg a budafoki kiállítást. A budafoki általános ipartestület negyven éves fennállási jubileuma alkalmából nagyszabású kiállítást és mintavásárt rendezett Budafokon. A díszes kiállítást szeptember 27-én délelőtt nyitotta meg, ünnepélyes keretek között *Bud János* kereskedelmi miniszter. A minisztert a kiállítás kapujában Budafok polgármestere üdvözölte és felkérte a kiállítás megnyitására. A miniszter a polgármester vezetésével a megjelent előkelőségek kíséretében nézte végig a kiállítást s legteljesebb elismerését fejezte ki a látottak felett. A kiállítással kapcsolatban másnap az ipartestület jubiláris ünnepségeket rendezett.

Záróünnepély a vitézi szék gazdasági iskolájában. A vitézi szék örökényi gazdaképző iskolája a napokban tartotta meg évzáró ünnepségét. Az ünnepélyes vizsgán a földmivelségi miniszter képviselőjében *Pesthy Béla* gazdasági akadémiai igazgató és *Szekély Ferenc* miniszteri tanácsos jelentek meg. Az *Országos Vitézi Szék* vitéz *Gombos* tábornok képviselte. A záróvizsgálaton ott volt az intézet alapítója, *Pálóczi-Horváth István* földbirtokos is.

Október ötödikén lép életbe a téli menetrend. A magyar királyi Államvasutak szokásos téli menetrendje ez évben október hó 5-én lép életbe. A menetrend több változtatást tartalmaz és közli a március 14-ig érvényes vonatbeszűntetéseket is. Az államvasutak igazgatósága az új menetrendben egyuttal közzétette azokat a korlátozásokat is, amelyek a zord téli időjárásra való tekintettel január hó 7-től március hó 27-ig lépnek életbe. A vasutigazgatóság az új menetrend összeállításánál kellő figyelemmel volt az utazóközönség érdekeire és általában csak olyan vonatokat szüntetett meg, amelyek még a nyári időben sincsenek kellőképpen kihasználva. A vonatbeszűntésekről és a menetrendek módosításairól az állomásokon kifüggesztett közlemények is tájékoztatják a közönséget.

Tanévnyitót a közgazdasági egyetemen. Szeptember 25-én tartotta a királyi magyar tudományegyetem *közgazdasági tudományi kara* új tanévének ünnepélyes megnyitását. Az ünnepség előtt az Egyetemi templomban Veni Sancte volt. Az ünnepségen **Telesi Pál** gróf lelépő dékán üdvözölte a megjelenteket, akik között helyet foglalt a kultuszminiszter képviselőjében **Szily Kálmán** államtitkár s ott volt még **Schandl Károly** dr., az OKH alelnök-vezérigazgatója, **Purébl Győző** székesfővárosi tanácsnok és az összes egyetemek képviselői. A lelépő dékán beszédében megemlékezett a közgazdasági egyetem első tíz évéről; majd **Schandl József** dr. egyetemi tanár, az új dékán mondott rövid beszédet és megtartotta a szokásos tanévnyitói tudományos előadást, amelyet az állattenyésztés tanteremtől választott. Az új dékán **Széchenyi István** gróftól állította eszményként az egyetem ifjúsága elé.

Százötven éves az állatorvosi főiskola. Az állatorvosi főiskola 1930/31. évi tanévének megnyitói ünnepélyét szeptember hó 23-án tartották meg Budapesten a főiskola dísztermében. Az ünnepélyes megnyitón **Hutyra Ferenc** rektor megnyitói beszédében megemlékezett arról, hogy a főiskolát százötven évvel ezelőtt alapították. Az ünnepségen a földmivélségi minisztert **Grabovszky Miklós** miniszteri tanácsos képviselte. A megnyitón a többi egyetemek és főiskolák kiküldöttei is megjelentek.

Nagyarányu ünnepségek lesznek Szegeden. A Szent Imre jubileumi évvel kapcsolatban ez évben Szegeden tartják meg október 22-én a *hetedik alföldi katolikus naggyűlést*. A naggyűlés folyamán október 24-én reggel felszentelik az új Fogadalmi templomot, délelőtt Szeged városát felajánlják Jézus Szívének, délben pedig a csanádi egyházmegye alapításának kilencszázadik évfordulója alkalmából a törvényhatóság díszközgyűlést tart. Másnap **Horthy Miklós** kormányzó tulajdonába veszi a szegedi **Hunyadi János gyalogezredet a Mars-téri lak-tanyában, amely után a Fogadalmi templomban ünnepi mise lesz s ezen előadják a világhíri magyar zongoraművész, **Dohányi Ernő** pályadíjnyertes **Szegedi** műsóját. Délben a kormányzó jelenlétében leleplezik a nemzeti megújulás emlékművét s felavadják nemzeti nagyjaink emléksarkokat. Este az ország legnagyobb orgonáján, amely a felszentelt Fogadalmi templomban van, orgonahangversény lesz. A katolikus naggyűlés október 26-án zárul, amikor is eucharisztikus körmenet fejezi be az ünnepségek sorát. Az alföldi katolikus naggyűlésre az ország minden részéből október 22-től október 30-ig az Államvasut *fővárosi vasúti jegyet engedélyeztek*. Felvilágosítás végett az ünnepségek rendezőbizottságához (Szeged, Széchenyi-tér 3.) kell fordulni.**

Pusztító földrengés Oroszországban. Oroszországból érkezett jelentés szerint az Ural mentén szeptember hó 23-án heves földrengést észleltek. A földlökések *hét községet teljesen elpusztítottak, tizet pedig erősen megrongáltak*. A földrengés következtében százhetvenöt ember vesztette el életét s mintegy ezerkétszáz család vált hajléktalanná.

Hogyan lehet nyerni a m. kir. osztálysorsjátékon? Ezen sokan bírték már a fejüket és töprengenek állandóan; feltétlen bizonyosság nincs, kiszámítás nem is lehet, *de van szerencse, esély, valószínűség és jóleső remény!* Mert az összes nyereményeket *okvetlenül* megnyerik a szerencsések, tehát minél több sorsjegyszámmal van érdekelve, annál nagyobb a *valószínűség, annál több az esélye*. Ezért nemcsak egy sorsjegyet vesznek, hanem — aki csak teheti, — *több sorsjegyzámmal vesz részt a sorsjátékban és növeli a reményét és lényegesen fokozza a nyeresési esélyét.*

Megadóztatják Debrecenben a hatszáz pengő fölül jövedelemmel bírókat. **Vásáry István** debreceni polgármester a napokban a debreceni társadalom vezetőségével értekezletet tartott, amelyen megbeszélték a munkanélküliség és a téli nyomor enyhítésére irányuló társadalmi akciót. Az értekezleten elhatározták, hogy *minden hatszáz pengő fölül havi jövedelemmel rendelkező debreceni lakosra havi tíz pengő önkéntes adót szabnak ki*. Az inségadókból befolyó jövedelmet a munkanélküliek és a nyomorba jutottak segélyezésére fordítják. A város a munkanélküliség enyhítésére el év végéig 1.300.000 pengő értékű közmunkát végeztet el.

Eltávozik a budapesti amerikai követ. Az amerikai külügyminiszter **Nicholas Roosevelt**, a filippói szigetek volt alkormányzója, aki nemrégiben lemondott díszes tisztéről, Magyarországra, az *Amerikai Egyesült Államok budapesti követé* nevezte ki. **Bustler Wright** jelenlegi budapesti követet az Egyesült Államok elnöke Uruguayba helyezte át. Magyarország közönsége szomorodott szívvel vett búcsút a volt budapesti amerikai követről, aki néhány esztendő óta itt tartózkodása alatt a magyarság őszinte tiszteletét és szeretetét érdemelte ki. Utóda az Unio egykori elnökének, **Rooseveltnak** unokaöccse, aki a proletárdiktatúra után néhány hónapon keresztül, mint az amerikai segélybizottság tagja tartózkodott Budapesten és így szintén jól ismeri a magyar viszonyokat.

Mozsárrobbanás a kócai ünnepségen. Még március 15-én történt, hogy **Kóka** községben az ünnepi mozsárlövészek alkalmával a túlságosan elfojtott mozsár felrobbant és olyan súlyosan megsebesítette **Fecske** Rafael gazdálkodót, hogy az sérüléseibe néhány nap alatt belehalt. A mozsár töltésénél **Latzkó P. Ferenc** is segédkezett, aki ellen gondatlanságból okozott emberölés vétségé emélni indult meg az eljárást. A tárgyalások során azonban bebizonyosodott, hogy **Laczkónak** semmi különösebb szerepe a mozsártöltésnél nem volt és a halálos balesetetért felelősség nem terheli. A *törvényszék ezért Latzkó P. Ferencet az emberölés vádjától felmentette*. Az ítéletet a napokban hagyta jóvá a budapesti ítélőtábla.

Meghalt Ámon Pál prelátus. **Ámon Pál** dr. prelátus, a kalocsai székeskapitán kanonokja, szeptember hó 25-én délután **Kalocsán** elhunyt. A prelátus szeptember 21-én lett rosszul s az orvosi vizsgálat megállapította, hogy gennyes vakbélgyulladásban szenved, amely hashártyagyulladásba ment át. Műtétet végeztek a prelátuson, amely azonban már nem segített a súlyosan beteg főpapon. **Ámon Pál** tanulmányait Rómában végezte és 1911-ben nevezték ki kalocsai kanonokká. Különösen hatalmas szervezőképességével tűnt ki, ő *alapította többek közt az országos híri kalocsai keresztény munkasegyletet*. Halála az egyházmegyében mély részvételt keített.

Tüntetés Prágában a németek és szidők ellen. Csehország fővárosában, **Prágában**, a német hangos filmek legutóbbi behozatala olyan ellenszenvet keltett a lakosság körében, hogy a városban több helyen tüntettek a *németek és a filmet behozó szidők ellen*. A tüntető tömeg több filmszínházba behatolt és kényszerítette a színházak vezetőségét arra, hogy a német filmeket a műsorról levegye. Az *Olimpik* mozgószínházban a tüntetők összerombolták a nézőteret s megsemmisítették a gépházban lévő német beszélőfilmet. Tüntetés volt a prágai szidó egyesület székháza előtt is, amelynek ablakait a tüntetők beverték. **Baza** prágai polgármester szeptember 24-én kihallgatáson jelent meg a cseh belügyminiszternél és *követelte a német hangos filmek kitiltását, amit a belügyminiszter meg is ígért.*

Borsajtók, szőlődaralók, borszivafttyuk,

bortömlők, borszűrők, a bor kezeléséhez és forgalomba hozásához szükséges összes anyagok és eszközök. Kénpal, csapok, palackok, paraifadugók, címkék stb.

CÍFKA JÓZSEF

pincegazdasági cikkek szaküzlete

Budapest, V, Vilmos császár-ut 48. sz.

Telefonszám: Automata 225-92.

Elfogták a nyíregyházi gyilkost. Mult heti számunkban hírelt adtuk, hogy a nyíregyházi Ehrenfeld-fatelepecég vezetőjét, Stark Andort szeptember 20-án reggel guzsbakötözve holtan találták meg az egyik farakás alatt. A gyilkosság gyanúja Klein Sándorra, a cég egyik tisztviselőjére irányult, aki szeptember hó 16-án Nyíregyházáról eltűnt. Néhány nappal később Kleint Nagykanizsán a határállomáson elfogták és a megtört tisztviselő részletes vallomásaiban beismerte a gyilkosságot. Klein elmondotta, hogy szeptember 1-én összeveszett Stark Andorral és veszekedés közben egy csavarakucsal úgy fejtette, hogy Stark azonnal kiszervezett. A holttestet azután Klein összekötözte és a fatelepecég egyik végében ásta el, ahol később megtalálták. Klein Sándor a gyilkosság után Franciaországba akart utazni, de előbb az olaszországi Génába ment, ahol hajószállás előtt megtudta, hogy a gyilkosságot felfedezték, mire visszatért Magyarországra. Kleint vallomása után vasra-verte Budapestre szállították, ahol átadták a főkapitányságnak. A főkapitányságon folytatták Klein vallatását, majd Nyíregyházára vitték, ahol helyszíni szemlét tartottak vele. A gyilkost a királyi ügyészség letartóztatta.

Olasz fasiszták Budapesten. Szeptember hó 21-én, vasárnap délelőtt harminc főből álló olasz fasiszta-csoport érkezett a magyar fővárosba. Az olasz vendégek a millánói fasiszta-egyesületnek, továbbá a magyarbarát *Amici dell' Ungheria* egyesületnek tagjai, akik Leo Pollini igazgató vezetésével látogattak el hozzánk. Az olaszok fogadására a *Társadalmi Egyesületek Szövetsége* és a *Revíziós Liga* küldöttsége jelent meg a pályaudvaron. A fővárosi képviselőtestületben Lobmayer Jenő tanácsnok, a külügyminisztérium részéről pedig Gerevich Zoltán miniszteri tanácsos üdvözölte a vendégeket. A fasiszták egy héti időztek a magyar fővárosban, azután pedig a vidéki városokat tekintik meg. Szeptember 23-án a főváros a Szent Gellért-szállóban vacsorát adott az olasz vendégek tiszteletére.

Szervezkednek a francia löpörgyári munkások. A világháború folyamán rengeteg sokat szenvedtek a franciaországi puskaporgyárak és robbantószergyárak munkásai. A gyárakban nemcsak puskákat készítettek, hanem különféle mérges gázokat is, amelyek úgy megmérgezték a munkások szervezetét, hogy több munkásnak le kellett rágni a lábát, kezét, vagy pedig örökre nyomorék maradt. A háborús francia kormányzat különféle jutalmakat ígért a szerencsétlen munkásoknak, amely jutalmak kiosztása a háború után vált volna esedékessé. A békekötések után azonban a francia kormányzat nem törődött a háború szerencsétleneivel, amiért is a napokban a volt háborús löpörgyártó munkások szövetségbe tömörültek. A szövetség előjára tűzte ki, hogy kiharcolja a kormánytól a megnyomorított munkások segítségét és támogatását.

Sváb gyermekek nemzeti viseletben.

Negyvennyolc embert gyilkolt le a szovjet. Orosz jelentés szerint szeptember hó 24-én hoztak ítéletet azoknak az ellenforradalmároknak ügyében, akik legutóbb a lakosság élelmiszerellátásának megszüntetésével próbálták a szovjeturalom megdöntését. A mozgalom két vezetőjét, valamint annak negyvenhat résztvevő tagját, halálra ítélték. Az ítéletet a kihirdetés után azonnal végrehajtották.

Megtalálták az inkák kincsét. Középamerika őslakóinak, az inkáknak, mesebeli gazlagságáról évszázadok óta mondták élnek, amelyek nyomán még ma is sok szerencsevadász kísérte meg az inkák mesés kincsének felkeresését. Az inkák négy évszázaddal ezelőtt a hódító spanyol katonák elől rejtették el kincsüket s egy amerikai híradás szerint Torres panamai ügyvédnek néhány héttel ezelőtt sikerült megtalálnia a mesés kincsetek. Vízah község közelében Torres rábukkant az utolsó Inka királyának, Atihualpanak sírholtjára, ahol felbecsülhetetlen értékű aranyat és smaragdököveket talált. A leletről azonnal értesítette Panama kormányát és katonaság kiküldését kérte a sírbolt őrzésére.

Gyalogjáróra szálladt az autó s elgázolt három embert. Szeptember hó 27-én virradóra egy szamelyautó Budapesten, a Hortly Miklós-uton felszaladt a járdára és három embert elgázolt. Az autót tulajdonosa, D'Elia Zsigmond, a Braun-féle I. körgyár tisztviselője vezette. D'Elia kikerült az út közepén egy öregasszonyt és amint kocsiját hirtelen megállította, a sebességváltót a hátsó menetre állította be. A motor közben leállt. Amikor D'Elia meg akarta indítani az autót, a begyújtás után a kocsi hátrafelé rohant, felszaladt a járdára és elütötte a járókelők között Vido Vilmosné magánúró, Bodocsi Antal ügyvédet s annak huszonegy éves joghallgató fiát. Az idős uriasasszonyt súlyos zúzódásával kórházba szállították. Az ügyvédet és fiát lakásukon ápolják. A gázoló tisztviselőt a rendőrség előállította a kerületi kapitányságra.

Ítélet a kommunisták bűnyégében. A budapesti büntetőbíró-vényszek Szemák tanácsa a mult hét folyamán napokon keresztül foglalkozott a július és augusztus hónapban elfogott fővárosi kommunisták bűnyégével. Amint azt a Vasárnap is hírelt adta annakidején, a kommunisták az első tárgyalás alkalmával botrányos jeleneteket rögtönöztek. Az elfogott kommunisták perében szeptember 26-án mondott ítéletet a törvénytsek, amely szerint a bűnyég három fővádoltját, Sebes Istvánt három évi és két hónapi fegyházra, Nemes Dezsőt és Rózsa Richárdot három három évi fegyházra ítélté. Tizenkét vádlott négy hónapról két évi és két hónapi fegyházig terjedő büntetést kapott. Három vádlottat a bíróság felmentett. A királyi ügyész súlyosbításért és a felmentések visszavonásáért, a védők pedig az ítéletek enyhítése végett jelentettek be fellebbezést.

A tanítószeg bolettásárelme. A magyarországi tanítóegyesületek országos szövetsége bizottságot szervezett, amely hivatva van a bolettatörvénynek a tanítókra vonatkozó sárelmes részét orvosolni. Az országos bizottság szeptember hó 25-én Budapesten tartotta értekezletét, amelyen hosszasan megvitaták a boletta által okozott sárelmeket s elhatározták, hogy az érdekelte tanítók felmentését kérik a bolettafizetés kötelezettsége alól. Az értekezlet elhatározta, hogy kéri a kormányt arra is, hogy a mélypontra lezuhant buzaárak szerint értékelje újból a tanítók buzaárfizetését is. Az értekezlet után küldöttség jelent meg Petri Pál dr. vallás- és közoktatásügyi államtitkár előtt és kérte a tanítószeg bajainak orvoslását. Az államtitkár válaszában kijelentette, hogy a tanítószeg sárelmeinek orvoslását nemcsak méltányosnak, de szükségesnek is tartja, s a kultuszminisztérium már előterjesztést is tett a pénzügyminisztériumnak a tanítók buzaárfizetésének ártértékelésére.

Vonat elé ugrott egy pékinas, mert süteményei vízbe estek. Ditsa Sándor keméndi pékinas a város egyik félreeső utcájában összeültözött egy kerékpárossal. Az összeültözés következtében Ditsa kosarából a zsemlyék és kiflik az uton lévő poecolyába estek. A pékinas emiatt annyira megijedt, hogy kerékpárjával Alsóronókra ment, ahol a község határában a gráci személyvonat elé ugrott. A vonat szétlépte a szerencsétlen inasgyereket.

Vadgesztenyét vesz a budapesti állatkert. A székesfővárosi állat- és növénykert igazgatósága vadgesztenyét óhajt vásárolni. Különösen a juhok és szarvasok szeretik a vadgesztenyét, ezek részére vásárolja az állatkert a vadgesztenyét. Az állatkert igazgatósága hat fillért fizet a vadgesztenye kilogrammjáért. A vadgesztenye felajánlása végett a székesfővárosi állat- és növénykert igazgatóságához kell fordulni, amely Budapesten a Városligetben van.

Már a szamarat is mozgósítja a szovjet. A szovjethatóságok *Uszbejisztán* szovjet tartományban elrendelték a szamarak mozgósítását. A jámbor állatokat a szovjet gabonaszállítás céljára akarta felhasználni, azonban a mozgósítás csunya kudarcra végződött, mert kitént, hogy az egész tartományban *egyetlen szamár sincsen*. A lengyel lapok humoros megjegyzést fűznek a szovjet mozgósításához és ajánlják, hogy a *szovjet a jörfőben talán a népbiztosi híradatokban rendelhetné el a számarmozgósítást, ott bizonyára több számarra akadna.*

Vérbosszu a kisteleki tanyákon. Szeptember hó 21-én dél-élt Szeged közelében a kisteleki tanyákon Kovács József gazdálkodó megölte Moher Ferenc tizenkilenc éves legényét. Kovács a gyilkosságban bosszúból követte el. A reggeli órákban Moherrel együtt kukoricafosztáson volt, ahonnan ő előbb távozott el és lesbe helyezkedett az egyik tanya mellett. Mikor Moher hazafelé menet közelébe ért, Kovács *elugrott rejtékhelyre és késével nyakonszurta Mohert.* A szerencsétlen fiatal ember azonnal meghalt. A csendőrség még a délután folyamán elfogta Kovácsot, aki beismerő a gyilkosságot és elmondotta, hogy vérbosszúból követte el.

Másfélésztendeig aludt egyfolytában. Finn jelentés szerint Finnország fővárosában Helsinkiben egy huszonkétéves leány egy eddig ismeretlen betegség következtében *másfél észztendeig aludt egyfolytában.* A leány észztendőkön át mirigybetegségben szenvedett, amely teljesen lehangolta tette. Az elmúlt év pünkösdjén került kórházba, ahol egészen mostanáig aludt. A leány állapota annyira javult, hogy már tagjait tudja mozgatni s felül az ágyban. A hosszú álom alatt a leányt mesterségesen táplálták.

Borral, italmérési engedély nélkül, fizethetik a gazdák a szőlőművelési költségeket.

A szőlőgazdák körében régóta szokásos, hogy a szőlőművelés költségeit természetben, borral egyenlítki ki. Különösen elterjedt ez a szokás most, amikor a nehéz borértékesítési viszonyok között a gazdák alig rendelkeznek készpénzzel. Igen gyakran előfordult, hogy a pénzügyi hatóságok kihágásnak minősítették a természetben való fizetést, mert a bortermelők saját termésű boraikat csupán huszonöt liternél nagyobb mennyiségben adhatják el italmérési engedély nélkül, már pedig a napszámber fejében kiadott bor sok esetben nincsen huszonöt liter. Az *Országos Mezőgazdasági Kamara* kéressel fordult a pénzügyminiszterhez, hogy engedélyezze huszonöt liternél kisebb mennyiségben is a természetbeni fizetést. A pénzügyminiszter a napokban rendeletet bocsátott ki a pénzügyigazgatósághoz, amelyben megengedi a szőlőtermelő gazdáknak, hogy *munkabérijárandóság fejében italmérési engedély nélkül bort szolgáltatassanak ki.* A pénzügyminiszter intézkedett aziránt is, hogy az ilyen címen előbb megindult jövedéki büntető eljárásokat haladéktalanul megszüntessék.

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAPIAC.

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda (Budapest, m. kir. földművelésügyi minisztérium, Kossuth Lajos-tér 11.) közlése szerint

munkást keresnek:

Kormány Jenő tápiószelai gazdaságába keres egy nőtlen bentkosztos, vizsgázott kertészt meggyezés szerinti fizetéssel, aki 8 holdnyi parkban a virágok és dísznövények gondozását önállóan vállalja. Jelentkezés: Budapest, Költő-utca 9. szám. — *Bottka József dr.*, (Fegyvernek, Szolnok vm.) egy fejős gulyást keres okt. elsejére. Bérfeltételek: évi 16 q buza, 4 q árpa, 1200 négyeszőgöl kukoricaföld, 200 négyeszőgöl veteményföld, 24 kg szalonna, 20 kg só, 2 dísznőlelő szaporulatával, lakás, kuko-reuszár, szalmafütés, egy kevés pénz fertálykor. — *Bottka József dr.*, (Fegyvernek, Szolnok vm.) keres egy gépész-kovácsot október elsejére. Bérfeltételek: évi 22 q buza, 4 q árpa, 1200 négyeszőgöl kukoricaföld, 200 négyeszőgöl veteményföld, 24 kg szalonna, napi 2 lit. tej, 20 kg só, 2 dísznőlelő, lakás, kukoricaszár, szalmafütés, és béreséplés esetén vagy bérszántás esetén a tiszta kereset 6 százaléka.

SZIVÁRVÁNY.

A malac ügy.

Peterka Péternének életében egyszer volt malaca, de ezt a falu még máig is emlegeti.

Peterkáné szegényes, öregasszony volt. Amikor pár esztendővel ezelőtt még az ura élt, napszámberlő tengették az életüket. Mikor a sors egy kődös októberi nap Peterka Pétert elszólította mellőle, hát bizony Rozi néni igen a szívére vette az esetet. Volt kis megtakarított pénzcsékéje, de sokáig nem tudta, hogy mit csináljon vele. Várta, hogy Péter majdszak jelentkezik egyik éjszaka és majd meg-sugja, hogy mihez kezdjen. Mivel azonban Péter aligha-nem valami jó helyet talált a másvilágon, megfeledezett az otthonmaradotokról s így öreg párjának nem jelent meg. Erre az öregasszony is megharagudott.

— Na, jól van, — mondta szomszédjának — ha az uram nem törődik velem, én sem törődöm vele.

Elhatározta, hogy a megmaradt pénzen malacot vesz.

El is ment Szarka Andrásékhöz, mert annak volt két szemrevaló malaca. András otthon volt. Hamarosan megkötötték a vásárt és Rozi néni az ölből kihajította a malacokat. Ment, mendegélt velük.

Kulycsár Sándor éppen akkor fogta be a csikókat. Hadd lássa, hogyan mennek a kocsiba.

A csikók táncot jártak, a malacok meg lassan poroszkáltak az uton. Mikor a kocsi odaért, az egyik malac meg-röfönt s ijedtében a kocsi felé szaladt. Rozi néni kétségbe-esetten futkosott, hogy: jaj, elgázolják! A csikók azonban nem gázolták el, hanem a gázolás helyett az egyik kiru-gott s a szőkébbik malacot úgy találta oldalba, hogy sze-gény pára berepült a vetésbe, mint a jól talált futball-labda.

Rozi néni sikított. Egyideig futott a kocsi után, hogy álljon meg, mivel a csikók nem álltak meg, bement a köz-ségházra, hogy nagy kárallását elpanaszolja.

A bíró ur éppen a bolettáról magyarázott a képviselő-testületi tagoknak, mikor az öregasszony berontott és nagy jajongással elpanaszolta, hogyan járt a malacával és kérte a bírót, hogy tegyen igazságot a malac és a csikó között.

A bíró ur végighallgatta a néni ke panaszát, aztán megszólt:

— Nem értem, hogyan ruhgatta agyon a csikó a malacot, mikor be volt fogva.

— Hát úgy volt, — magyarázta Rozi néni nagy igye-kezettel — hogy — teszem azt, — mintha én volnék a csikó, aztán — követem, — a bíró ur volna a malac . . . No most! . . . Mikor a csikó odaért, ahol most én vagyok, nagyot nyikkantott, aztán . . .

Megkapaszkodott az asztal sarkában, hogy a jelenet jobban szemléltethető tegye, aztán kirugott, mint a csikó. A bíró urat meg — nem hiába állította oda a malac gya-nánt — úgy oldalba trafálta, hogy menten a falnak esett.

Lett erre zenebona. Rátámadtak a vénasszonyra, Rozi néni meg védekezett, hogy neki eszéigában sem volt a bíró urat megrugni, csupán azt mutatta meg, hogy a csikó ho-gyan rugta meg a malacot. Erre senki sem tudta, hogyan lehetne igazságot tenni.

Végre az egyik esküdt azt tanácsolta, hogy — mivel az öregasszonynak nincs vagyona, amiből kártérítést fizet-hetne a rugásért — állítsák oda a vénasszonyt, ahol előbb a bíró ur állt és most a bíró ur kapaszkodjon bele az asztal sarkába és rugja vissza a kártérítést.

Ugy is cselekedtek.

A bíró ur maga elé állította az öreg menyecskét, aztán jól belekapaszkodott az asztal sarkába, hogy az egyensúlyt el ne veszítse. Azzal kirugott, mint a csikó. Rozi néni pe-dig felfordult, mint a malac.

Kulycsár Sándor pedig megfizette az igazi malac árát.

NYÁRY ANDOR.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Szeretném tudni, hogy a karácsondi buza melyik osztályba sorolható? Pestvidéki, vagy pedig a tiszavidéki buzaosztályba? (H. L., főjegyző, Karácsond.) — **Felelet:** A budapesti gabona- és lisztkiszérlési állomás szerint a karácsondi buza pestmezejeinek tekintik. Községiük irányában a legszélső határközség, ahol a termelt buza még tiszavidékieknek tekintendő: Jászdózsza.

Kérdés: Szuperfoszfát műtrágyát akarok tenni az őszi rozs alá. A vetőszántást hat, vagy hét nappal akarom elvégezni a vetés előtt. Mikor szórjam ki a műtrágyát, amikor megszántottam, vagy pedig a maggal egyszerre? (P. F., Nemespátró.) — **Felelet:** A szuperfoszfátot szórja el közvetlenül a vetőszántás előtt.

Kérdés: 1. Mi után kell fizetni a rokkantellátási adót? 2. Milyen célra fordítják a rokkantellátási adó címen befolyt összeget? 3. Mikor folyósítják a vitéségi érem járulékait? 4. Van-e valami értéke az 1828. évi fűles ezüst huszárnak? (Hü olvasó, Hajdúnánás.) — **Felelet:** 1. A kereseti adó után kell fizetni a rokkantellátási adót. 2. A hadiövezetek, hadiárva és hadirokkantak járulékaiknak fizetésére használják. 3. Nem tudjuk, ugy látszik ismét jobb időkre halasztják e kérdés megoldását. Mi már többször közöltünk ilyen irányban cikkeket, s megszürettük az érempótdíjak kiutalását. 4. Az ezüst értéke 30—40 fillér.

Kérdés: Buzát vettem és kialakított árát 1930. június 1-én előre kifizettem. Köteles vagyok-e az eladónak boletált adni? (6643. sz. előfizető, Kőtelek.) — **Felelet:** Ha másként meg nem egyeznek, az eladó jogosan követel öntől boletált, mert minden esetben, ha a buza átadása 1930. július 16-ika és 1931. július 1. között történik, a törvény értelmében a gabona csak gabonajeggyel ruházható át. Tekintettel arra, hogy a kialakított és előre kifizetett ár a jelenlegi árnaknál jóval magasabb volt, ajánlatos lenne, ha az eladó a boletta megszerzése költségeihez, méltányosságból, hozzájárulna. Árkülönbözet és kamat címén önmek csak akkor lehet az eladó ellen követelése, ha az eladó szerződésellenesen későn szállított.

Kérdés: Mi az értéke a békeben forgalomban volt forintnak és az ezüst koronának? (L. J., Hajdúszoboszló.) — **Felelet:** Az ezüst pénznek, közöttük a forintnak és a koronának árat mindig megtalálja lapunk utolsó oldalán Az arany- és ezüstpénzek című rovatában. Szeptember hó 22-én az ezüst forintostért darabonként 71—73 fillért fizettek, az ezüst egykoronástért pedig 16—28 fillért. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a régi forintnak mai pengőértékben ilyen kevés volt a vásárló értéke. Ma ugyanis csak az ezüst értékét fizetik meg és azért ér ilyen keveset. A békebeli forint valóságos vásárló értéke különböző iparekekknél más és más, de legalább is megfelel a mai pénzben 4—5, sőt néha a 6 pengőnek is. Az arany koronát hivatalosan 1 pengő 16 fillérral számítják át, e szerint a forintos mai értéke — természetesen csak a vásárló erejét tekintve — 2 pengő 32 fillér.

Kérdés: Mi lesz azokkal a pénzekkel, amiket 1911-ben, 1912-ben és 1913-ban helyeztek takarékbába? Valószínűleg-e valaha ezeket a pénzeket? (P. F., Hü olvasó.) — **Felelet:** A takarékbetéteket a valorizációs törvény kivette az ártértelek alól. A törvény értelmében tehát a takarékbába betett pénzek csupán a betett összegnek megfelelő papirkorona értékkel bírnak. A pengő-törvény — amint az köztudomású — egy pengő értékét 12.500 papirkoronában állapította meg s ezen az alapon kell átszámítani a takarékbetéteket is. Tehát egy 12.500 pengős takarékbetét mai értéke 1 pengő. A 10.000 koronás betét 80 fillér. Az 1000 koronás betét 8 fillér, a 125 koronás betét 1 fillér s így tovább. Nem hisszük, hogy a takarékbetétek valorizálására sor kerül.

Kérdés: 1. Folyamrőr szeretnék lenni, hová forduljak? 2. Mi a fizetése a folyamrőröknek? 3. Milyen feltételei vannak a folyamrőréshez való felvételnek? (Hü tag, N. gazdakör.) — **Felelet:** Olvassa el lapunk szeptember hó 28-án megjelent 39-ik számában közzétett cikkünket, amelynek címe: „Belépés a folyamrőrésbe.” Itt a felvétel kellékeit részletesen felsoroltuk.

Földbirtokosok figyelmébe! Aki rövidesen jelentkeznek, azoknak még 30 holdon felüli birtokra folyósítottunk 7 és fél százalékos típusú törlesztéses kölcsönt. Rövidebb vagy hosszabb időre. I., II., III., helyi nagykamatu tartozásokat illetégmentesen bekonvertálunk. — Helyszini becslés nem kell. Ingyen felvilágosítást nyújt: **Agrária Részvénytársaság** Budapest, Erzsébet-körút 2.

Kérdés: 1. Huszonnyolc éves vagyok, büntetve nem voltam s államrendőr szeretnék lenni. Hol jelentkeztem felvétel végett? 2. Felvesznek-e a tűzoltósághoz? (Cs. L., Biharderecske.) — **Felelet:** 1. Felvétel végett az önöz legközelebb eső rendőrpáncsnoksághoz forduljon, mely Szegeden van. 2. A tűzoltóság-hoz való felvétel végett vagy valamelyik közeli tűzoltópáncsnoksághoz, vagy pedig Budapesten, a székesfővárosi tűzoltóparancsnoksághoz (VIII. ker., Kun-utca 2.) forduljon.

Kérdés: Várható-e a közeli időben olyan intézkedés, amely kimondja, hogy az a tulajdonos, aki a föld után fizeti az adót, nem tartozik boletált adni a bérlőnek? (B. J., Orosháza.) — **Felelet:** A kormány foglalkozik a kisbérlőadók sérelmével és remélhető, hogy rövidesen engedezik is ezt a kérdést. Egyébként címre megküldöttük a boletattörvény magyarázatát, amelyből minden kérdésre pontos és kielégítő választ talál.

Kérdés: 1. Huszonnyolc éves földművelésény vagyok, az Északamerikai Egyesült Államokba szeretnék kivándorolni. Hogyan volna ez lehetséges? 2. Mibe kerül az utiköltség? 3. Hogy kaphatok utlevelet? (P. L., Kisbócsa.) — **Felelet:** 1. Az Északamerikai Egyesült Államokba csak a megengedett utazási kvótán (mennységen) belül kaphat beutazási engedélyt. A beutazási engedélyt végett forduljon a Budapesten lévő amerikai konzulátushoz, (IV. ker., Deák Ferenc-utca 16. szám). 2. Körülbélül hatszáz pengő. 3. A kiutazáshoz szükséges utlevelet a szolgabírói hivatalnál kaphatja meg. Az utlevélén kívül kivándorlási engedélyt kell kérni a magyar királyi belügyminisztériumtól. Az utlevelet a budapesti amerikai konzulátuson láttamoztatni kell. A láttamoztatás díja 6 dollár. Mielőtt azonban bármínő lépést tenne, okvetlenül forduljon a Magyar Kivándorlókat és Visszavándorlókat Védő Irodához (Budapest, VIII. k. Fiumel-ut.), ahol a legmegbízhatóbb felvilágosítással szolgálnak önnek. Leveléhez mellékeljen válaszlevegelyt.

Kérdés: 1. Hol lakik Albrecht királyi herceg? 2. Mi a címe és megszőlítésa? 3. Ugy hallottam, hogy Braziliában birtokot vásárolt, ide szeretnék menni gazdatisztnak, lehetséges-e? (K. J., Kalocsa.) — **Felelet:** 1. Budapesten. VIII. ker., Eszterházy-utca 24. szám alatt. 2. Albrecht királyi herceg öfensége, megszőlítés alkalmával „Császári és királyi Fenség!” 3. Nem hisszük, hogy birtokot vásárolt volna.

Kérdés: Hol lehet polgári iskolai használt és új tankönyveket bevásárolni? (1184. számú előfizető, Jászdózsza.) — **Felelet:** Ha megírja, hogy melyik polgári iskola hányadik osztálya számára szükséges tankönyveket óhajt, úgy kiadóhivatalunk kézzselgel szolgálat áránjalattal és a könyveket megrendelés esetén utánvétellel elküldjük. Többi kérdéseire jövő számunkban válaszolunk.

Kérdés: Hogyan védekezem a szőlőmben fellépet rothadás ellen? (N. A., Páhi.) — **Felelet:** Szakértőnk véleménye szerint szőlőjében fakórothadás pusztít. A védekezés módszerét a következők: 1. a beteg fűrtök idejekorán összegyűjtendők és megsemmisítendők; 2. maga a tőke nyéses után 4 százalékos bordóli lével megpermetezendő; 3. a betegség terjedésének megakadályozása végett nyáron át 1 százalékos kalciumszulfidoldattal kell permetezni. Ezen oldat ugy készűl, hogy 100 liter vízben 1 kg. kalciumszulfidot és 3 százalékos zsírkevet oldunk fel.

Kérdés: 1. Békebeli ezer forinttal tartozom. Mennyit követelhet tőlem az illető? 2. Hétsház forintot tettem még a háború előtt a takarékbába, mit kapok most érte? (Hü olvasó, Abony.) — **Felelet:** Ha az illető valorizáltan akarta volna visszakapni a pénzét, ugy már meg kellett volna indítani a valorizációs keresetet. Most méltányos lenne, ha hitelezőjével kiegyezik. 2. A törvény a takarékbetéteket kivette a valorizáció alól, ön tehát csupán a betett összeg papírértékének megfelelő pengőösszeget követelheti, ez pedig hétsház forintnál, azaz ezernégyszáz koronánál összesen tizenegy fillér. Takarékbetétek valorizálására — ugy végűljük — sohasem kerül már sor.

Kérdés: Mennyi a mai értéke kamat nélkül a békebeli ezerkétsház forintnak? (5924. számú előfizető, Tiszabercel.) — **Felelet:** 2784 pengő.

Kérdés: Hol van Budapesten a D. B. gépgyár? (Cs. P., Bakháza.) — **Felelet:** VI. ker., Lehel-utca 10. szám alatt.

Kérdés: 1. Mennyi a mai értéke az 1918. évi április havi 3200 koronának? 2. Hol kaphatok galambtenyésztesről szóló szakkönyvet? (Sz. E., Bozsok.) — **Felelet:** 1. 1756 pengő. 2. Kiadóhivatalunkban kapható Winkler J.: A galambtenyésztés, ára 4 pengő 80 fillér.

Kérdés: Szeretnék a „Vasárnap” rejtvénymegfejtői sorába jutni. A napokban küldtem be néhány megfejtést. Küldhetem jövőben a rejtvénymegfejtéseket nyílt postai levelezőlapon is, vagy pedig csupán zárt levélben? (J. J., Hódmezővásárhely.) — **Felelet:** A rejtvénymegfejtéseket célszerűbb levelezőlapon beküldeni, mert így postaköltséget takarít meg.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

Nyáron a fán van visel ő

(Beküldte: Paukovits Emília Jákról.)

2. Szórejtvény.

Karika őz kártya-figura AT

(Beküldte: Rózsa György Somogyacsáról.)

3. Tréfás kérdés.

— Hová megy te husz lud?

— Nem vagyunk mi husz lud; ha még annyian, meg fél-annyian lennénk, akkor volnánk husz lud.
Hányan voltak tehát?

(Beküldte: Sédon Piroska Jászdózsáról.)

4. Szórejtvény.

Pisztráng hamis kolibri

(Beküldte: Szébényi Ilonka Gencshátpusztáról.)

5. Pontrejtvény.

T . m . a . i . á . y

(Beküldte: ifj. Bátor Mihály Kercáról.)

6. Számrejtvény.

61, 18, 50, 22, 24, 25, 26, 10, 17, 20, 46, 47 = Okirat.
2, 38, 45, 48, 16, 62, 15 = Büzös teszt.
5, 55, 7, 51, 60, 23 = Szakított.
39, 58, 63, 35 = Jelzőkészülék.
61, 53, 28, 56 = Keresztény tilalom.
8, 27, 66, 15, 40, 52, 43, 12, 19 = Orvosok használják.
1, 11, 68, 29, 59, 37, 65, 42 = Használható.
34, 33 = Felkiáltó szócska.
64, 49, 6, 14 = Ülőhely.
57, 3, 32, 41, 9, 44 = Sötét.
30, 36, 67, 4, 21, 31, 54 = Tájékoztató: kínoz.
1-től 68-ig = Szép intő versecske.

(Készítette: Vörös Vince, Kisbicsérd.)

7. Szórejtvény.

madár B testrészt (-r)
(f=k)

(Beküldte ifj. Prókay Gyula Sajóbábonyból.)

8. Verses pontrejtvény.

P . t . k . a . a . a . e . y . t . c . o . b . n .
É . p . i . t . l . n . s . i . h . g . h . d . b . n .

(Beküldte: Kiszner Mihály Kistelekről.)

9. Szórejtvény.

Kugli (-e)

P

(Beküldte: ifj. Nagy István Szendrőről.)

10. Pótlórejtvény.

— ra	— ó	— nna	— enő
— ab	— ár	— ag	— r
— ga	— let	— zer	— os
— ólya	— ap	— ól	— r
— n	— ak	— ép	— ép
— óka	— sir	— z	— ork
— ger	— lló	— avasz	— őzsef
— ál	— áz	— oil	— l

(Beküldte: László József Putnokról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 43-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával, tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők neveit nincs módunkban közölni.

A 37. számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: **Naptár**. 2. Szórejtvény: **Mátra**. 3. Szórejtvény: **Borz**. 4. Szórejtvény: **Ingatlan**. 5. Verses rejtvény: **Jászberény**. 6. Pontrejtvény: **Ne szgyéld, ha valaki okosabb nálad**. 7. Kereszt-szórejtvény: **Vízszintes sorok**: 1. Kapu. 4. Komp. 7. Atala. 9. Ali. 11. zs. 12. mi. 15. szű. 16. dél. 17. gó. 19. ia. 20. rejt. 23. kottó. 26. uton. 27. óbor. **Függőleges sorok**: 1. ké. 2. pa. 3. utas. 4. klim. 5. oa. 6. Pó. 8. al. 10. ész. 11. zug. 13. Ida. 14. olt. 18. ódon. 19. Igló. 21. ut. 24. ob. 25. ur. 8. Szórejtvény: **Mogyoródi útközet**. 9. Tréfás talány: **IV. IX.** 10. szórejtvény: **Szerencsétlenség**.

Helyesen megfejtették: Niklai István, Sándor Ferenc, ifj. Bátor Mihály, Szébényi Ilonka, Lázár László, Bari József, Délezeg István, Schmidt Ilonka, Palocsay Jenő, ifj. Inczedy Márton, Papp Béla, Kovács László, Nagy Mihály, Nagy László, Kerekes Péter, Németh Miklós, Fábrián Péter, Pápay Lajos, Dénes Sándor, Lázár István, Szilvás János, Sipos Béla, Szász Péter, Balázs László, Farkas Géza, Szili János, Lakatos Péter, Pintér Mihály, Ambrus József, Herváth Antal, Sipos József és Sziklay Ede.

Jutalomkönyvet nyertek: Palocsay Jenő (Dunaszentbenedek), Niklai István (Ujfalma), Lázár István (Tiszakürt), Sándor Ferenc (Vízvási) és Bari József (Dunaszekeső).

A 38-ik számban megjelent rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, a jövő héten közöljük.

Uj kedvezmény vendégeinknek!

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20%

kedvezményt szobaárainkból

10%

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van a **Vasárnap** kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján továbbra is biztosítani!

Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szobarendelését kétféle nappal előbb velünk közölni.

PARK-szálloda Budapest
szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával.
(Nincs kocsiköltsége.)

A FÖLDOSZTÁS.

— Népszínmű három felvonásban. —

Írta: ifj. K. Kálmán Sándor nógrádverőcei kispapja.

A darabot a „Vasárnap” műkedvelő-olvasói a szerző engedélyével díjmentesen előadhatják.

(22. közlemény.)

CSORBA: No osztán, ha nem volnék bíró, majd megmutatnám, hogy mennek ki a portámról. Adta dologkerülő iparos csúfítól.

JÓZSI: Bizony, bizony.

CSORBA: A földjüket elhagyta a szent Dávid. Én jól akartam, nem néztem, hogy ki milyen, csak kapjon. A jószágomra majd ráfizettem én ilyen emberekért.

JÓZSI: No lám, no lám.

VII. JELENET.

VOLTAK, TÓNI.

TÓNI (*jobbról*): Bíró ur! Bíró ur!

CSORBA: Mi bajod, Tóni?

TÓNI: Shegíjen, shegíjen a Jhehovára kérem, Nagy bajba jutottam.

CSORBA: Mi az, no?

TÓNI: Khikülykezetem. Egy khrajcár síneshen a házamnál. Áj, váj! Az a betyár intező mind elvitte.

JÓZSI: No lám, no lám.

SZIKÁR (*Szunyoghhoz félre*): Jó lesz elpuccolunk.

TÓNI: Thoggya jól, bíró ur, egy esztendővel hátrálékba vagyok az árúndháért.

CSORBA: Pedig fizethette volna.

TÓNI: Most odahívatott a jegyző ur, hogy holnap nyolc órára fizessék ki, mert délután pénztárvizsga lesz.

CSORBA: Tudok felőle.

TÓNI: Honnan vegyek én háromezer pengőt holnapig? A rokonokat mind bejártam, nem segíthetnek.

CSORBA: Te se ísmerted őket, mikor szegényen ide kerültek.

TÓNI: Bíró ur! Adjon nekem kétezer pengőt! Adok váltót háromezer pengőről, amit csak be kell szedni, vagyis hajtani. (*Elővesz egy eszámó váltót a zsebéből; Szikár, Szunyoghhoz fordulnak kifelé.*)

JÓZSI: No lám, no lám.

CSORBA: Nem vagyok én uszolás, mint te.

TÓNI: Itt van khérem khettő, biztos pénz.

CSORBA (*teljesz, olvassa rajta a nevet*): Szikár Pál, 1500 pengő.

SZIKÁR: Isten vele, bíró ur.

TÓNI: Maradjon, khérem, maradjon.

SZUNYOGH: Nem örünk rá. (*Indulnak.*)

CSORBA: Maradjanak az urak. (*Nézi a másik váltót.*) Szunyogh Péter 1500 pengő.

TÓNI: Igen, khérem, bíró ur. Ezek az urak majd kifizek magának.

CSORBA: Kölesön adtak nekik azt a pénzt, Tóni?

TÓNI: Ighen, khérem!

CSORBA: Hazudsz! Itattad őket!

SZIKÁR: Igen, kérem.

SZUNYOGH: Annyit írt föl, amennyit akart.

TÓNI: Nem íghaz, nem íghaz. Ugy adtam nekik oda. Ugy éljék én.

CSORBA: Mindegy, akárhogy. Hogy mertél ilyen embereknek ennyi kontót adni? Miből fizetik meg?

SZIKÁR: Nincs senmink.

SZUNYOGH: Csak küzködünk.

TÓNI: De lesz khérem nemsokára. Bíró ur, kérem, csak tartsa meg bátran. Ha meglapják a földet, vegyen el tőlük khét-khét holdat.

CSORBA (*nevet*): Hahaha! Hát ezért adtál nekik, ugy-e? Jó csináltad, mondhatom. Zsidópolitika. No, az egy szer elszámítottad magadat. Nesze a váltót, tartsd meg em-dékebe.

TÓNI: Miért khérem, miért?

CSORBA: Hát tudd meg, ezek az urak nem kapnak még egy fél holdat se.

TÓNI: Áj, váj!

CSORBA: Most már vágathatsz.

JÓZSI: Bizony, bizony. (*Dolgozik tovább.*)

CSORBA: Amit megittak, az az övcké, hogy hogy vasalod be tőlük, azt már nem tudom.

TÓNI: Átadom ügyvédnek, majd behajítja az rajrók.

CSORBA: Azt meztelened, De ha én a törvény vagyok, téged csukatlak be. Muszáj elromlani még a jó embernek is, ha tuskoljátok az ivásra. Ha van pénze, ha nincs. Annyit írtok neki, amennyit akartok. Hogy be tudjátok hajtani, váltót kérték tőlük.

JÓZSI: Bizony, bizony.

CSORBA: Igy pusztítják ki az embereket. Kijátszátok a törvényt is. Mikor tele a pénztárcád, nem fizeted az árúndát, kiadod uszorakamatra. Akkor a markodba vigyorogsz, dörögöld a tenyered. Most legalább tanulsz. Téged is becsapott valaki, most pedig idénézz e. (*Szétszakítja a váltót.*) Ez azért van, hogy ezeket a szerencsétleneket ne hurold a törvény elé.

TÓNI: Az Istenért, bíró ur!

SZIKÁR, SZUNYOGH (*megölelik egymást*):

CSORBA: Az árúndát én beteszem a kasszába. Egy hó nap leforgása alatt visszafizeted nekem.

JÓZSI: No lám, no lám.

CSORBA: Maguk pedig menjenek haza, oszt lássanak a mesterségükhez. Az ívást hagyják abba. A tartozásukból minden hónapban adnak 10–10 pengőt a Tóninak. Ezt én fogom ellenőrizni. Most pedig kotródjanak kifelé.

TÓNI: Alászolgája, bíró ur! (*Hajlong, kimegy.*)

CSORBA: No, maguk is mozogjanak.

SZIKÁR: Megyünk, bíró ur, de előbb engedje meg, hogy megköszönjem, amit velünk tett.

CSORBA: Nem sokat érek el vele.

SZUNYOGH: Esküszöm, bíró ur, hogy egy esztendőig egy szem bort nem veszek a számba.

SZIKÁR: Én se, bizonyítani fogják majd a csizmák, amik a kezem alól kerülnek ki.

SZUNYOGH: Soha többet nem pályázok földre. Belátom, hogy ugy se becsültem volna meg.

JÓZSI: Bizony, bizony.

SZIKÁR: Most jövök csak észhez, hogy amit egy hónap alatt fejünként megittunk, két holdat is lehetne érte kapni.

JÓZSI: No lám, no lám.

CSORBA: Jól van, ne fogadkozzanak, majd a tett beszél. Ha látom, hogy megbecsülik magukat, a magaméból adok egy-egy holdat, krumpli meg bab alá. Hogy könnyebben élhessenek. Most aztán Isten hírivel! (*Kézét ad.*)

SZIKÁR, SZUNYOGH: Köszönjük alássan. Alászolgája! (*Elmennek.*)

SZUNYOGH (*Jószóhoz, ahogy kimegy*): Most már dolgozzat, öreg, bátran. (*El.*)

JÓZSI: No lám, no lám.

CSORBA: No, Viki bácsi, megtalálták-e a rosszat?

JÓZSI: Bizony, bizony, bíró uram! Hát az új me-

CSORBA: Nohát csak javítsa meg jól.

JÓZSI: Bizony, bizony, bíró uram! Hát az új menyecske meg van-e elégedve?

CSORBA: Azt hiszem meg. Mért kérdezi, öreg?

JÓZSI: A kíváncsiság, az a kacsingató szem, az a kacsu derék. Bizony, bizony.

CSORBA: Nekem is az tetszett meg nála.

JÓZSI: No lám, no lám, én már nem mertem volna. Bizony, bizony.

CSORBA: Kémd meg én, az más.

JÓZSI: Bizony, bizony, jó lesz vigyázni. Az Őrsike szomorú, a bíróné vig, épen, hogy csak nem táncol. No lám, no lám.

(Folytatjuk.)

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Október hó 5-én, vasárnap.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Alpár, Tiszaföldvár, Pilis. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Szeged. — Kirakodóvásár: Senyeháza, Mezőberény.

Október hó 6-án, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Sajóvárvány, Tinnye, Újszász, Beled, Bodaik, Bő (sertésvásár bizonytalan), Csögle, Dombrád, Fadd, Forró, Gödöllő, Győr, Hajós, Kerekegyháza, Kishérapáti, Kisköre, Moson, Letenye (sertésvásár bizonytalan), Mágocs (sertésvásár bizonytalan), Ősi, Óskü, Pécs, Szomajom (sertésvásár bizonytalan), Déványa (sertésvásár bizonytalan). — Marha-, sertés- és kirakodóvásár: Eger, Hegykő. — Kirakodóvásár: Mád. — Marha- és kirakodóvásár: Nagycsáky. — Kirakodóvásár: Nagymaros. — Lóvásár: Sopron. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Vásárosmiske.

Október hó 7-én, kedden.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Apostag, Gyömöre. — Lóvásár: Nagyatód. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Nagykánizsa. — Ló-, marha- és sertésvásár: Szombathely.

Október hó 8-án, szerdán.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Morágy. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Nagykönyi, Tótvázsony.

Október hó 9-én, csütörtökön.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Bátó (sertésvásár bizonytalan), Berettyóújfalú, Csorna, Edelény, Godisa, Mezőeszt, Nagyarsány, Nyírbrány, Pálháza, Tiszaroff. — Ló-, marha- és sertésvásár: Mezőkövesd. — Marha- és sertésvásár: Deyceser. — Sertés- és kirakodóvásár: Abaujszántó.

Október hó 10-én, pénteken.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Majs, Páka, Pellérd.

Október hó 11-én, szombaton.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Besenyszög, Egerág, Kurd. — Ló-, marha- és sertésvásár: Elek, Hódmezővásárhely.

TRÉFÁK

Virágnyelv.

— Ha magát látom, mindig eszembe jut az a találó közmondás, hogy akinek az Isten hivatalt ad, annak észt is ad hozzá.

— De hiszen nekem nincs is hivatalom.

— Na látja?

Ami megenged.

— Én nem értelek, Adolf . . . Ha egy új ruhát akarok csináltatni, nem engeded, ha egy új kalapot akarok venni, nem engeded, ha el akarok utazni nyaralni, nem engeded . . . Meglátod, ha ez így megy tovább, én visszamegyek a mamához.

— Na látod . . . *ezt például megengedem.*

Jó tanács.

— Maguknál nincsen szappan? — kérdezi betegvizit után az orvos a pájszosz atyától.

— Nincsen, kérem. Megeszik az egerok. Mit csináljunk, kérem, hogy ne egyék meg?

— Hm! Tudja mit? . . . *Mosakodjanak!*

Az ügyes autóvezető hölgy.

Az autóvezető hölgy majdnem elüt egy uriembert.

— Én nem tehetek róla, — mondja a nő — hét év óta vezetek autót és mindenki azt mondja, hogy nagyon ügyes vagyok.

— Én pedig, — feleli az ur — *ötvenkét év óta járok gyalog és eddig mindenki elismerte, hogy érték hozzá.*

Az utolsó szó.

Papa: Kész vagy már a dolgozattal, fiam?

A fiu: Még csak az utolsó szó hiányzik.

Papa: *Azt kérdezd meg a mamától.*

Az új járvány.

— Oszlán mi volt az oka a kee Jóska fia halálának? Tán valami járvány?

— Az a! *Elvittötte az autó.*

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak szeptember hó 29-én.)

GABONATŐZSDE.

KÉSZÁRUPIAAC.

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Buza tiszavidéki 77 kg-os 14.90—15.55, 78-as 15.05—15.70, 79-es 15.20—15.95, 80-as 15.30—16.15, 81-es 15.30—16.35, felsőtiszai 77 kg-os 14.75—14.95, 78-as 14.85—15.05, 79-es 14.95—15.15, 80-as 15.10—15.30, 81-es 15.10—15.40, jászszági 77 kg-os 14.75—15.10, 78-as 14.90—15.25, 79-es 15.05—15.35, 80-as 15.15—15.50, 81-es 15.15—15.60, fejérmegyei 77 kg-os 14.55—14.75, 78-as 14.70—14.90, 79-es 14.85—15.05, 80-as 14.95—15.15, 1-es 14.95—15.25, dunántúli 77 kg-os 14.55—14.75, 78-as 14.70—14.90, 79-es 14.85—15.05, 80-as 14.95—15.15, 81-es 14.95—15.25, pestvidéki, bácskai 77 kg-os 14.55—14.75, 78-as 14.70—14.90, 79-es 14.85—15.05, 80-as 14.95—15.15, 81-es 14.95—15.25. — *Rozs* pestvidéki 7.85—8.00, más 7.85—8.00. — *Árpa*, takarmány, elsőrendű 12.50—13.25, közép 11.75—12.25, sörárpa, fejérmegyei, fm 18.50—20.00, egyéb 14.50—16.75. — *Köles* 11.50—12.00. — *Zab*, elsőrendű 15.50—16.50, közép 14.75—15.00. — *Tengeri*, tiszai 13.95—14.10, dunántúli 13.95—14.10. — *Repce*, új 26.00—26.50. — *Korpa* 6.85—7.00 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAAC.

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például augusztusban márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza októberre 14.98—14.99, márciusra 16.20—16.21, májusra 16.39—16.40. — *Rozs* októberre 8.00—8.05, márciusra 9.06—9.07. — *Tengeri* májusra 11.83—11.85 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi v. t. h. t. jelentése.) Lucernamag. Az elmúlt héten élénk üzlet fejlődött ki tartott árak mellett. A kínálat javult, magasabb árkeresetekkel. A következőkben azonban a külföldi vetők tartózkodók. *Lóheremag* irányzata az elmúlt hetivel szemben nem változott. *Biborherében* nem volt forgalom. *Szöszbükönyből* alacsonyabb áron több tétel kelt el. *Pannonbükönynek* helyi földi vetésre még jó kereslet volt. *Tavaszi büköny* irányzata lanya. *Baltacimmagban* a helyzet változatlan. — *A Magyar Magkereskedők Országos Egyesületének* hivatalos jegyzései 100 kilónként, nyersáruért, Budapesten: Muharmag 13—15, lenmag 37—40, biborhere 35—38, baltacim 32—34, tavaszi büköny 22—24, szöszbüköny 32—33, vörös köles 12—14, Viktóriaborsó 16—19, mustármag 36—38, lóheremag 90—100, lucernamag 130—150 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 50—54, duplanullás finom tészta 42—46, nullás 42—46, kettős főzöliszt 38—44, négyes kenyérliszt 36—40 fillér kilogrammonként.

Abaktakarmánypiac. Árpakorpa 11, borsóhéj 11.50, borsókorpa 11.50, buzakonkoly 8.50, buzakorpa 7.50, buzatakarmányszit 11.25, pengókora 10.50, lenmagpogácsa 21, napraforgópogácsa 15.50, repcepogácsa 12, répaszelet, szárított 9, rozskonkoly 8.50, rozskorpa 7.50, rozsoecs 8, rozstakarmányszit 11, szójabab pogácsaliszit, nagyban 26, szójabab pogácsaliszit, kicsiben 27, tökmagpogácsa 19 pengő métermázsánként.

Villanyerőre berendezett homorú borotva köszörlülés

Alapítási év
1897

Angol és solingeni finom acéláru raktár
FLASNER LAJOS kézműves és
műköszörlülő
Budapest, VIII., József-körut 17. szám.
Köszörlűsök és javítás olcsó áron. Lönyörgök javítása és eladása.
Vidéki rendeléseket 24 órában belül eszközöl.
Ezt a hirdetést vágja ki és vásárlásnál mutassa be. Kedvezményben részesül!

Burgonya. Nagybani árak: Wohltman étkezési 4.50—5, Krüger étkezési 4—4.50, Wohltman ipari 3.50—4, Krüger ipari 3—3.50, Ella 5—6, ősi róza 7—9, nyári róza 8—11 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 6 7.20—8, réti széna, harmadrendű, csomagolásra 6—6.50, muharshéna 7.50—8.25, lucerna széna 9—9.50, zabtakarmány 7.75, alomszalma, másodrendű 3.10—3.50 pengő métermázsánként.

Alomtözeg tépve, hálálban 3.77, alomtözeg tépve, ömlesztve 2.73 pengő métermázsánként.

Szurómarhavasár. Élő borjú, belföldi szopós, elsőrendű 1.38—1.46, másodrendű 1.26—1.36 pengő kilogrammonként elősúlyban.

Tenyészmarhák és jármosókörök. Elsőrendű belföldi jármosókör (tarka) 0.96—1, elsőrendű belföldi jármosókör (fehér) 0.96—1, 1½—2 éves tinók 0.96—1.02, 1½—2 éves úszók 0.94—1, fiatal, friss fejős tehén 1.15—1.25 pengő kilogrammonként elősúlyban.

Vágómarhavasár. Legjobb minőségű ökrök 108, közepes 74—100, gyöngye 62—72, legjobb minőségű bika 104, közepes 84—100, gyöngye 64—82, tehén, közepes 64—88, gyöngye 50—62, bivaly 54, növendékmarha 72—100, kiesztözni való marha 32—50 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Lóvásár. Csikó 35—90, igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 240—525, kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 210—450, számár 80—100, alárrendelt minőségű lovak 55—210, vágólovak 60—190 pengő darabonként.

Gyapjú. A következő árak jegyezhetők: gyengébb minőségű fésűs- és szövetyapjú 0.75—1.20, közepminőségű fésűs- és szövetyapjú 0.95—1.30, jóminőségű fésűs- és szövetyapjú 1.35—1.60, bárángyapjú minőség és rendemend szerint 0.57—1.50 pengő kilogrammonként.

Sertésvásár. Könnyű sertés 116—118, közepes 118—120, nehéz 120—122 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Nyersbőr. Marhabőr, minden súlyban, magyar 1.05—1.10, marhabőr, tarka 1.15—1.20, borjubőr (hosszu lábbal) 2—2.10, juhőr 0.70—0.75 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marhahús a nyílt piacokon: Rostélyos, vastag hátszín, felső, fehércsényes, gömbölyű felső 220—340, farto, puha hátszín 220—340, csontos oldalas 160—280, tarja, szegye 160—200, gulyásnak való 120—220 fillér kilogrammonként. — **Borjűhús:** Felszeletelt comb 340—440, sütnivaló 180—360, pörköltnek való 120—240 fillér kilogrammonként. — **Juh- és báránghús:** Juhcomb 160—240, gerince, lapocka 100—180, pörköltnek való 80—160 fillér kilogrammonként. — **Sertéshús:** Friss karaj 240—320, friss comb, tarja, lapocka 190—240, friss oldalas 160—200, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 220—380, vidéki 260—400, olvasztani való szalonna 160—170, sózott kenyérszalonna 180—220, füstölt 190—220, hárj 180—196, zsiros tepertő 200—240, helybeli sertézsír 180—190, vidéki sertézsír 190 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 250—300, csirke 120—300, ruca 250—300 fillér darabonként. — **Leült állatok:** Tyúk 200—250, csirke 240—320, tejjel ruca 190—220, sovány 170—180, lud, hizott 190—220, sovány 170—180, pulyka, hizott 220—240, ludmáj 400—700, ludzsír és hárj 220—280 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Friss teatojás 13—14, főzhető 4—13 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul, borbén darabonként 250—550, szarvascomb 360, gerinc 600—700, lapocka 200 fillér kilogrammonként, fogoly darabja 120—150 fillér.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harsca 360—600, ponty 240—300, kárász 120—140 fillér kilogrammonként. — **Rák:** Folyami rák 16—80 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Tejtěstje 30—36, aludtje 100, joghurt 170, tejszín 260—320, tejjel 160—240, centrifugált teavaj, tanbén 260—400, 10 dkg-os csomagolásban 400—520, főzővaj 280—3600, szedett vidéki vaj 300—320, juhsajt 220—280, tehenúró 80—100, sovány tehenúró 40—60, juhtúró 220—240, kevertúró 180—200, lőptóró 280—300, hazai ementáli sajt 440—560, hazai trappista 240—320 fillér kilogrammonként.

Száraz félélek és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 60—80, hántolt feles borsó 70—100, fehér, aprószemű bab 50—64, nagyszemű 64—90, szines 56—60, finom árpakása 80—120, durva 50—80, tojásos-tarhonya 100—140 fillér kilogrammonként.

Zöldiség. A nyílt piacokon: Sárgarépa zöldjével, csomója 3—12, petrezselyem zöldjével, csomója 3—14, zeller, udjónság, zöldjével darabja 2—10, kalharábé zöldjével darabja 2—8, vöröshagyma zöldjével csomója 2—4, makói vöröshagyma 10, közönséges vöröshagyma 7—10, fokhagyma zöldjével kilogrammja 60—90, cékla 12—18, hazai fejeskáposzta, nyári,

udjónság 6—14, savanyított káposzta 36—40, kelkáposzta 24—50, vöröskáposzta 24—48, karfiol 20—70, fejessaláta 4—12, torma 50—100, burgonya 10—14, Ella 10—14, közönséges 8—10, kifli 20—28, tőmör eszperkegomba 200—300, székfűgomba 260—300, éti vargánya gomba 180—300, szárított gomba 1200—2000, fekete retek kilogrammja 12—22, hónaposretek csomója 6—10, savanyítani való ugorka 50—80, salátának való 26—40, ceetes ugorka 100—120, kovászos 60—80, apró, hegyes zöldpaprika darabja 1—2, tölteni való 1—4, kilogrammja 10—30, főzőtök 12—18, gyalult 26—30, paradicsom 4—8, zöldbaba 20—100, zöld vajbáb 36—60, hüvelyes zöldborsó 40—70, kifejtett 100—150, zöld tengericső darabonként 5—10, sóska 20—30, tisztított paraj 16—30, gyökerez 20, főzött paradicsom literje 60—70 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 40—120, közönséges 20—70, rétesbe való 30—60, nyári édes 40—70, nemes fajkörte 60—180, közönséges 40—80, befőzni való 60—140, berzencel szilva 30—80, szilváz 140—160, gyümölcsiz 140—320, görögdiñnye 6—14, sárgadiñnye 10—50, áfonya 130—150, csemesegélyes 40—80, kevert 30—50, közönséges 24—36, borszölő 16—26, szibarack 40—300, befőzni való 60—180, nagy papirhéjú dió 160—200, keményhéjú 70—150, dióbél 400—560, héjazott mogyoró 360—560, héjazott mandula 480—800 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemespaprika 480—520, félédes, gulyás 360—400, rózsapaprika 260—320, erős 160—200, kereskedelmi 120—160, kék mák 96—120, pergett méz 140—160, házi szinszappan 136—160, közönséges háziszappan 96—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak Szegeden: Édes nemespaprika 2.60—2.70, félédes paprika 1.80—2.10, rózsapaprika 1.50—1.70, másodrendű paprika 0.70—0.80, harmadrendű paprika 0.40—0.50, fűzerpaprika fűzereként 5—7 pengő kilogrammonként. — **Kalocsán:** Édes nemespaprika 2.30—2.40, rózsapaprika 1.30—1.50, másodrendű paprika 0.50—0.60, harmadrendű paprika 0.20—0.35, fűzeres csöves paprika 0.80—1 pengő kilogrammonként.

Fapiac. Fenyőfában az árak a szlovencsors, osztrák és Jugoszláv termékek fokozott kínálata folytán 2—3 pengővel csökkentek, erdélyi ára azonban változatlan. Keményfában az üzleti kilátások kedvezőtlenek. A fűzifapiac forgalma mérsékelt. Belföldi fa minőség szerint 175—240 pengő vagononként a feladólállomáson.

Borpiac. A mustokért cukorkonként és hektoliterenként gyengébb minőségűekért 70—80 fillért fizetnek, egyes helyeken azonban, ugyiszint uradalmi telekért 1—1.10 pengőt is. Nem ritkaság a 18—20 cukorkoros must. A szőlőexport homoki vidéken elég szépen megy és szőlőfőrt export céljaira 16—26 fillért is fizetnek minőség és fajok szerint.

Szesz és szeszitalok. A detailforgalomban (kicsinybeni eladásnál) a forgalom a rendes keretek között mozgott változatlan áron. Gyű. mőlépálinka: Az Országos Gyűmőlcsezőforgalmi R.-T.-nál törkőly-szeszben változatlanul élénk az üzletmenet. Szilvaszeszben, főleg kék és nyári minőségben volt élénkebb a kereslet és az ezidei gyér szilvatermés folytán nagyobb tételek kerültek forgalomba. Eperpálinka iránt állandóan élénk az érdeklődés és azonnali szállításra történtek üzletek. Borpárlat 4.30—4.40 pengő minőség szerint a termelői állomáson 10.000 literfoknőként, III. táblázat, plusz 2 százalék forgalmiadó.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára szeptember hó 29-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Egy pengőnél többre kerül egy darab:** Angol font 27.73 (27.88); dollár 571.80 (583.80); hollandi forint 229.80 (230.80); német márka 135.65 (136.25); svájci frank 110.00 (111.10) pengő. — **Egy pengőnél kevesebbe kerül egy darab:** Csehkorona 16.86 (16.98); szerb dinár 10.3 (10.11); francia frank 22.30 (22.60); lengyel zloty 63.75 (64.15); oláh leu 3.36 (3.40); olasz lira 29.90 (30.10); osztrák schilling 80.35 (80.75) fillér.

Arany- és ezüstpénzek. Huszkoronás arany 22.9 (23.1); ezüst egykoronás 0.26 (0.28); ezüst régi forintos 0.71 (0.73); ezüst ötkoronás 1.36 (1.42) pengő. Szinarany kilogrammja 3790 (3810); szinezüst kilogrammja 69 (71) pengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

RUHÁZATI SZÜKSÉGLETÉT
legelőnyösebben a
„HANGYA“
vidéki szövethazeteiben
szerezheti be

Tartalékpenzket legelőnyösebben mint
árúelőleg vagy
folyószámla-
betétek a
HANGYA gyűmőlcspontnál
kiszámlázva
kiszámlázható!

A világot 34 éve uráló eredeti angol
The Champion
kerékpárokkal havi
10-20 P-s részletre.
Kerékpár-alkat-
részeket nagyban
eredeti Arbanu
Külső gumu ... 5.90
beiső ... 2.10

LÁNG JAKAB és PIA kerékpárnagykereskedő
Budapest, VII. ker., Józseftelep 41. szám.
Árjegyzék 1000 képpel együtt. Állapítva 1909.

Dr. FÉNYES szakorvos, vér-, bór-
és nemi betegnek
rendel egész nap. Budapest, VII., RÁKÓCI-ÚT 32.
EM. I. AJTÓ. — Rókus-kórházzal szemben.

MEGJELENT
Mészöly Jenő nyugalmazott ezredes
SZIBÉRIA
A NAGY TEMETŐ
című könyve, melyben a szerző a hadifoglyok
kegyetlen sorsát és pusztulását, az orosz telel,
a szibériai éleket, az orosz forradalmak rémségeit,
Rasputin szerződését, a cári család véres tragé-
diáját, a Kócsak ellenforradalmat s a csehek
példátlan kegyetlenségeit írja le.

**A 228 OLDALAS KÖNYV ÁRA
P 3.-, portéköltés 50 fillér**
Megrendelhető a „Vasárnap” könyvosztályánál.